

ଅଷ୍ଟାବକ୍ତ୍ର ଗୀତା

ସଂସ୍କୃତ - ଶ୍ଳୋକ

ଅଷ୍ଟାବକ୍ର ଗୀତା ପ୍ରଥମୋଽଧ୍ୟାୟଃ

॥ ଶ୍ରୀ ॥

ଅଥ ଶ୍ରୀମଦଷ୍ଟାବକ୍ରଗୀତା ପ୍ରାରଭ୍ୟତେ ॥

ଜନକ ଉବାଚ ॥

କଥଂ ଜ୍ଞାନମବାପ୍ନୋତି କଥଂ ମୁକ୍ତିର୍ଭବିଷ୍ୟତି ।
ବୈରାଗ୍ୟଂ ଚ କଥଂ ପ୍ରାପ୍ତମେତଦ୍ ବୁଦ୍ଧି ମମ ପ୍ରଭୋ ॥ 1-1 ॥

ଅଷ୍ଟାବକ୍ର ଉବାଚ ॥

ମୁକ୍ତିମିଚ୍ଛସି ତେଭାତ ବିଷୟାନ୍ ବିଷବତ୍ୟଜ ।
କ୍ଷମାର୍ଜବଦୟାତୋଷସତ୍ୟଂ ପୀୟୂଷବଦ୍ ଭଜ ॥ 1-2 ॥

ନ ପୃଥ୍ଵୀ ନ ଜଳଂ ନାଗ୍ନିର୍ନ ବାୟୁର୍ଦୈର୍ଘ୍ୟିର୍ନ ବା ଭବାନ୍ ।
ଏଷାଂ ସାକ୍ଷିଶମାୟାନଂ ଚିଦ୍ରୂପଂ ବିଦ୍ଧି ମୁକ୍ତୟେ ॥ 1-3 ॥

ୟଦି ଦେହଂ ପୃଥକ୍ କୃତ୍ୟ ଚିତି ବିଶ୍ରାମ୍ୟ ତିଷ୍ଠସି ।
ଅଧୁନୈବ ସୁଖୀ ଶାଂତୋ ବଂଧମୁକ୍ତୋ ଭବିଷ୍ୟସି ॥ 1-4 ॥

ନ ତ୍ଵଂ ବିପ୍ରାଦିକୋ ବର୍ଣ୍ଣୋ ନାଶ୍ରମୀ ନାକ୍ଷଗୋଚରଃ ।
ଅସଂଗୋଽସି ନିରାକାରୋ ବିଶ୍ଵସାକ୍ଷୀ ସୁଖୀ ଭବ ॥ 1-5 ॥

ଧର୍ମାଧର୍ମୌ ସୁଖଂ ଦୁଃଖଂ ମାନସାନି ନ ତେ ବିଭୋ ।
ନ କର୍ତ୍ତାସି ନ ଭୋକ୍ତାସି ମୁକ୍ତ ଏବାସି ସର୍ବଦା ॥ 1-6 ॥

ଏକୋ ଦ୍ରଷ୍ଟାସି ସର୍ବସ୍ୟ ମୁକ୍ତପ୍ରାୟୋଽସି ସର୍ବଦା ।
ଅୟମେବ ହି ତେ ବଂଧୋ ଦ୍ରଷ୍ଟାରଂ ପଶ୍ୟସୀତରମ୍ ॥ 1-7 ॥

ଅହଂ କର୍ତ୍ତେତ୍ୟହଂମାନମହାକୃଷ୍ଣାହିଦଂଶିତଃ ।
ନାହଂ କର୍ତ୍ତେତି ବିଶ୍ୱାସାମୃତଂ ପୀତ୍ୱା ସୁଖଂ ଚର ॥ 1-8 ॥

ଏକୋ ବିଶୁଦ୍ଧବୋଧୋଽହମିତି ନିଶ୍ଚୟବହ୍ନିନା ।
ପ୍ରଜ୍ଜାଲ୍ୟାଜ୍ଞାନଗହନଂ ବୀତଶୋକଃ ସୁଖୀ ଭବ ॥ 1-9 ॥

ୟତ୍ର ବିଶ୍ୱମିଦଂ ଭାତି କଳ୍ପିତଂ ରଜ୍ଜୁସର୍ପବତ୍ ।
ଆନନ୍ଦପରମାନନ୍ଦଃ ସ ବୋଧସ୍ତୁ ସୁଖଂ ଭବ ॥ 1-10 ॥

ମୁକ୍ତାଭିମାନୀ ମୁକ୍ତୋ ହି ବନ୍ଧୋ ବନ୍ଧାଭିମାନ୍ୟପି ।
କିଂବଦନ୍ତୀହ ସତ୍ୟେୟଂ ଯା ମତିଃ ସା ଗତିର୍ଭବେତ୍ ॥ 1-11 ॥

ଆତ୍ମା ସାକ୍ଷୀ ବିଭୁଃ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏକୋ ମୁକ୍ତଶ୍ଚିଦକ୍ରିୟଃ ।
ଅସଂଗୋ ନିଃସ୍ୱହଃ ଶାଂତୋ ଭ୍ରମାସ୍ତଂସାରବାନିବ ॥ 1-12 ॥

କୃତସ୍ତୁଂ ବୋଧମଦ୍ୱୈତମାତ୍ମାନଂ ପରିଭାବୟ ।
ଆଭାସୋଽହଂ ଭ୍ରମଂ ମୁକ୍ତା ଭାବଂ ବାହ୍ୟମଥାଂତରମ୍ ॥ 1-13 ॥

ଦେହାଭିମାନପାଶେନ ଚିରଂ ବନ୍ଧୋଽସି ପୁତ୍ରକ ।
ବୋଧୋଽହଂ ଜ୍ଞାନଖଡ୍ଗେନ ତନ୍ନିକୃତ୍ୟ ସୁଖୀ ଭବ ॥ 1-14 ॥

ନିଃସଂଗୋ ନିଷ୍ପ୍ରୟୋଽସି ତ୍ୱଂ ସ୍ୱପ୍ରକାଶୋ ନିରଂଜନଃ ।
ଅୟମେବ ହି ତେ ବଂଧଃ ସମାଧିମନୁତିଷ୍ଠସି ॥ 1-15 ॥

ତୁୟା ବ୍ୟାପୁମିଦଂ ବିଶ୍ଵଂ ତୁୟି ପ୍ରୋତଂ ଯଥାର୍ଥତଃ ।
ଶୁଦ୍ଧବୁଦ୍ଧସ୍ଵରୂପସ୍ତୁ ମା ଗମଃ କ୍ଷୁଦ୍ରଚିତ୍ତତାମ୍ ॥ 1-16 ॥

ନିରପେକ୍ଷୋ ନିର୍ବିକାରୋ ନିର୍ଭରଃ ଶୀତଲାଶୟଃ ।
ଅଗାଧବୁଦ୍ଧିରକ୍ଷୁବ୍ଧୋ ଭବ ଚିନ୍ତାତ୍ରବାସନଃ ॥ 1-17 ॥

ସାକାରମନୃତଂ ବିଦ୍ଧି ନିରାକାରଂ ତୁ ନିଶ୍ଚଳମ୍ ।
ଏତତ୍ତୋପଦେଶେନ ନ ପୁନର୍ଭବସଂଭବଃ ॥ 1-18 ॥

ୟଥୈବାଦର୍ଶମଧସ୍ତେ ରୂପେଂତଃ ପରିତସ୍ତୁ ସଃ ।
ତଥୈବାଂସ୍ତ୍ମିନ୍ ଶରୀରେଂତଃ ପରିତଃ ପରମେଶ୍ଵରଃ ॥ 1-19 ॥

ଏକଂ ସର୍ବଗତଂ ବ୍ୟୋମ ବହିରଂତର୍ୟା ଘଟେ ।
ନିତ୍ୟଂ ନିରଂତରଂ ବ୍ରହ୍ମ ସର୍ବଭୂତଗଣେ ତଥା ॥ 1-20 ॥

ଅଷ୍ଟାବକ୍ତ୍ର ଗୀତା ଦ୍ଵିତୀୟୋଽଧ୍ୟାୟଃ

ଜନକ ଭବାଚ ॥

ଅହୋ ନିରଂଜନଃ ଶାଂତୋ ବୋଧୋଽହଂ ପ୍ରକୃତେଃ ପରଃ ।
ଏତାବଂତମହଂ କାଲଂ ମୋହେନୈବ ବିତଂବିତଃ ॥ 2-1 ॥

ୟଥା ପ୍ରକାଶୟାମ୍ୟକୋ ଦେହମେନଂ ତଥା ଜଗତ୍ ।
ଅତୋ ମମ ଜଗତ୍ସର୍ବମଥବା ନ ଚ କିଂଚନ ॥ 2-2 ॥

ସ ଶରୀରମହୋ ବିଶ୍ଵଂ ପରିତ୍ୟଜ୍ୟ ମୟାଧୁନା ।
କୁତଶ୍ଚିତ୍ କୌଶଲାଦ୍ ଏବ ପରମାତ୍ମା ବିଲୋକ୍ୟତେ ॥ 2-3 ॥

ୟଥା ନ ତୋୟତୋ ଭିନ୍ନାସ୍ତରଂଗାଃ ଫେନବୁଦ୍ଧଦାଃ ।
ଆତ୍ମନୋ ନ ତଥା ଭିନ୍ନଂ ବିଶ୍ଵମାତ୍ମବିନିର୍ଗତମ୍ ॥ 2-4 ॥

ତଂତୁମାତ୍ରୋ ଭବେଦ୍ ଏବ ପଟୋ ଯଦ୍ଵଦ୍ ବିଚାରିତଃ ।
ଆତ୍ମତନ୍ତ୍ରାତ୍ରମେବେଦଂ ତଦ୍ଵଦ୍ ବିଶ୍ଵଂ ବିଚାରିତମ୍ ॥ 2-5 ॥

ୟଥୈବେକ୍ଷୁରସେ କ୍ଳୁପ୍ତା ତେନ ବ୍ୟାପ୍ତୈବ ଶର୍କରା ।
ତଥା ବିଶ୍ଵଂ ମୟି କ୍ଳୁପ୍ତଂ ମୟା ବ୍ୟାପ୍ତଂ ନିରଂତରମ୍ ॥ 2-6 ॥

ଆତ୍ମଜ୍ଞାନାନ୍ତ୍ରାଗଭାତି ଆତ୍ମଜ୍ଞାନାନ୍ ଭାସତେ ।
ରଜ୍ଜ୍ଞାନାଦହିର୍ଭାତି ତଜ୍ଜ୍ଞାନାଦ୍ ଭାସତେ ନ ହି ॥ 2-7 ॥

ପ୍ରକାଶୋ ମେ ନିଜଂ ରୂପଂ ନାତିରିକ୍ତୋଽସ୍ତ୍ୟହଂ ତତଃ ।
ୟଦା ପ୍ରକାଶତେ ବିଶ୍ଵଂ ତଦାହଂ ଭାସ ଏବ ହି ॥ 2-8 ॥

ଅହୋ ବିକଳ୍ପିତଂ ବିଶ୍ୱମଜ୍ଞାନାନୁୟି ଭାସତେ ।
ରୂପଂ ଶୁକ୍ତୌ ଫଣୀ ରକ୍ତୌ ବାରି ସୂର୍ଯ୍ୟକରେ ଯୁଥା ॥ 2-9 ॥

ମତ୍ତୋ ବିନିର୍ଗତଂ ବିଶ୍ୱଂ ମୟୋବ ଲୟମେଷ୍ୟତି ।
ମୃଦି କୁଂଭୋ ଜଲେ ବୀତିଃ କନକେ କଟକଂ ଯୁଥା ॥ 2-10 ॥

ଅହୋ ଅହଂ ନମୋ ମହ୍ୟଂ ବିନାଶୋ ଯୁସ୍ୟ ନାସ୍ତି ମେ ।
ବ୍ରହ୍ମାଦିସ୍ତୁଂବପର୍ଯ୍ୟନ୍ତଂ ଜଗନ୍ନାଶୋଽପି ତିଷ୍ଠତଃ ॥ 2-11 ॥

ଅହୋ ଅହଂ ନମୋ ମହ୍ୟମେକୋଽହଂ ଦେହବାନପି ।
କୃତିନ୍ନ ଗନ୍ତା ନାଗନ୍ତା ବ୍ୟାପ୍ୟ ବିଶ୍ୱମବସ୍ଥିତଃ ॥ 2-12 ॥

ଅହୋ ଅହଂ ନମୋ ମହ୍ୟଂ ଦକ୍ଷୋ ନାସ୍ତୀହ ମତ୍ସମଃ ।
ଅସଂସ୍ପୃଶ୍ୟ ଶରୀରେଣ ଯେନ ବିଶ୍ୱଂ ଚିରଂ ଧୃତମ୍ ॥ 2-13 ॥

ଅହୋ ଅହଂ ନମୋ ମହ୍ୟଂ ଯୁସ୍ୟ ମେ ନାସ୍ତି କିଂଚନ ।
ଅଥବା ଯୁସ୍ୟ ମେ ସର୍ବଂ ଯଦ୍ ବାଞ୍ଛନସଗୋଚରମ୍ ॥ 2-14 ॥

ଜ୍ଞାନଂ ଜ୍ଞେୟଂ ତଥା ଜ୍ଞାତା ତ୍ରିତୟଂ ନାସ୍ତି ବାସ୍ତବମ୍ ।
ଅଜ୍ଞାନାଦ୍ ଭାତି ଯତ୍ରେଦଂ ସୋଽହମସ୍ମି ନିରଂଜନଃ ॥ 2-15 ॥

ଦ୍ୱୈତମୂଲମହୋ ଦୁଃଖଂ ନାନ୍ୟଭ୍ୟାସସ୍ତି ଭେଷଜମ୍ ।
ଦୃଶ୍ୟମେତନ୍ ମୃଷା ସର୍ବମେକୋଽହଂ ଚିଦ୍ରସୋମଲଃ ॥ 2-16 ॥

ବୋଧମାତ୍ରୋଽହମଜ୍ଞାନାଦ୍ ଉପାଧୂଃ କଳ୍ପିତୋ ମୟା ।
ଏବଂ ବିମୃଶତୋ ନିତ୍ୟଂ ନିର୍ବିକଳ୍ମେ ସ୍ଥିତିର୍ମମ ॥ 2-17 ॥

ନ ମେ ବଂଧୋଽସ୍ତି ମୋକ୍ଷୋ ବା ଭ୍ରାଂତିଃ ଶାନ୍ତା ନିରାଶ୍ରୟା ।
ଅହୋ ମୟି ସ୍ଥିତଂ ବିଶ୍ୱଂ ବସୁତୋ ନ ମୟି ସ୍ଥିତମ୍ ॥ 2-18 ॥

ସଶରୀରମିଦଂ ବିଶ୍ଵଂ ନ କିଂଚିଦିତି ନିଶ୍ଚିତମ୍ ।
ଶୁଦ୍ଧଚିନ୍ତାତ୍ର ଆତ୍ମା ଚ ତତ୍ତ୍ଵସ୍ଥନ୍ କଳ୍ପନାଧୁନା ॥ 2-19 ॥

ଶରୀରଂ ସ୍ଵର୍ଗନରକୌ ବଂଧମୋକ୍ଷୌ ଭୟଂ ତଥା ।
କଳ୍ପନାମାତ୍ରମେବୈତତ୍ କିଂ ମେ କାର୍ଯ୍ୟଂ ଚିଦାତ୍ମନଃ ॥ 2-20 ॥

ଅହୋ ଜନସମୁଦ୍ଧେଽପି ନ ଦ୍ଵୈତଂ ପଶ୍ୟତୋ ମମ ।
ଅରଣ୍ୟମିବ ସଂବୃତଂ କ୍ଵ ରତିଂ କରବାଣ୍ୟହମ୍ ॥ 2-21 ॥

ନାହଂ ଦେହୋ ନ ମେ ଦେହୋ ଜୀବୋ ନାହମହଂ ହି ଚିତ୍ ।
ଅୟମେବ ହି ମେ ବଂଧ ଆସୀଦ୍ୟା ଜୀବିତେ ସ୍ଵହା ॥ 2-22 ॥

ଅହୋ ଭୁବନକଲ୍ଲୋଲୈର୍ବିଚିତ୍ରେର୍ଦ୍ରାକ୍ ସମୁଦ୍ଧିତମ୍ ।
ମୟାନଂତମହାଂଭୋଧୌ ଚିତ୍ତବାତେ ସମୁଦ୍ୟତେ ॥ 2-23 ॥

ମୟାନଂତମହାଂଭୋଧୌ ଚିତ୍ତବାତେ ପ୍ରଣାମ୍ୟତି ।
ଅଭାଗ୍ୟାନ୍ତ୍ରୀବବଶିଜୋ ଜଗତ୍ସୋତୋ ବିନଶ୍ଚରଃ ॥ 2-24 ॥

ମୟାନଂତମହାଂଭୋଧାବାଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟଂ ଜୀବବୀଚୟଃ ।
ଉଦ୍ୟଂତି ଘ୍ନଂତି ଖେଳଂତି ପ୍ରବିଶଂତି ସ୍ଵଭାବତଃ ॥ 2-25 ॥

ଅଷ୍ଟାବକ୍ତ୍ର ଗୀତା ତୃତୀୟୋଽଧ୍ୟାୟଃ

ଅଷ୍ଟାବକ୍ତ୍ର ଉବାଚ ॥

ଅବିନାଶିନମାତ୍ମାନମେକଂ ବିଜ୍ଞାୟ ତତ୍ତ୍ୱତଃ ।
ତବାମ୍ଭଜାନସ୍ୟ ଧୀରସ୍ୟ କଥମର୍ଥାର୍ଜନେ ରତିଃ ॥ 3-1 ॥

ଆତ୍ମାଜ୍ଞାନାଦହୋ ପ୍ରୀତିର୍ବିଷୟଭ୍ରମଗୋଚରେ ।
ଶୁକ୍ତେରଜ୍ଞାନତୋ ଲୋଭୋ ଯଥା ରଜତବିଭ୍ରମେ ॥ 3-2 ॥

ବିଶ୍ଵଂ ସ୍ମରତି ଯତ୍ରେଦଂ ତରଂଗା ଇବ ସାଗରେ ।
ସୋଽହମସ୍ମୀତି ବିଜ୍ଞାୟ କିଂ ଦୀନ ଇବ ଧାବସି ॥ 3-3 ॥

ଶୁଦ୍ଧାପି ଶୁଦ୍ଧଚୈତନ୍ୟ ଆତ୍ମାନମତିସ୍ତୁଂଦରମ୍ ।
ଉପସ୍ତେଷତ୍ୟଂତସ୍ୟଂସକ୍ତୋ ମାଲିନ୍ୟମଧୁଗଞ୍ଜତି ॥ 3-4 ॥

ସର୍ବଭୂତେଷୁ ଚାତ୍ମାନଂ ସର୍ବଭୂତାନି ଚାତ୍ମନି ।
ମୁନେର୍ଜାନତ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଂ ମମତ୍ତମନୁବର୍ତ୍ତତେ ॥ 3-5 ॥

ଆସ୍ଥିତଃ ପରମାଦ୍ୱୈତଂ ମୋକ୍ଷାର୍ଥେଽପି ବ୍ୟବସ୍ଥିତଃ ।
ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଂ କାମବଶଗୋ ବିକଲଃ କେଲିଶିକ୍ଷୟା ॥ 3-6 ॥

ଉଭୂତଂ ଜ୍ଞାନଦୁର୍ମିତ୍ରମବଧାର୍ଯାତିଦୁର୍ବଲଃ ।
ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଂ କାମମାକାଂକ୍ଷେତ୍ କାଲମଂତମନୁଶ୍ରିତଃ ॥ 3-7 ॥

ଇହାମୁତ୍ର ବିରକ୍ତସ୍ୟ ନିତ୍ୟାନିତ୍ୟବିବେକିନଃ ।
ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଂ ମୋକ୍ଷକାମସ୍ୟ ମୋକ୍ଷାଦ୍ ଏବ ବିଭୀଷିକା ॥ 3-8 ॥

ଧୀରସ୍ତୁ ଭୋଜ୍ୟମାନୋଽପି ପୀତ୍ୟମାନୋଽପି ସର୍ବଦା ।
ଆତ୍ମାନଂ କେବଲଂ ପଶ୍ୟନ୍ ନ ଦୁଷ୍ୟତି ନ କୁପ୍ୟତି ॥ 3-9 ॥

ଚେଷ୍ଟୁମାନଂ ଶରୀରଂ ସ୍ତଂ ପଶ୍ୟତ୍ୟନ୍ୟଶରୀରବତ୍ ।
ସଂସ୍ରବେ ଚାପି ନିଂଦାୟାଂ କଥଂ କ୍ଷୁଭେୟତ୍ ମହାଶୟଃ ॥ 3-10 ॥

ମାୟାମାତ୍ରମିଦଂ ବିଶ୍ଵଂ ପଶ୍ୟନ୍ ବିଗତକୌତୁକଃ ।
ଅପି ସନ୍ନିହିତେ ମୃତ୍ୟୌ କଥଂ ବ୍ରହ୍ମ୍ୟତି ଧୀରଧୀଃ ॥ 3-11 ॥

ନିଃସ୍ଵହଂ ମାନସଂ ଯସ୍ୟ ନୈରାଶ୍ୟଃପି ମହାତ୍ମନଃ ।
ତସ୍ୟାତ୍ମଜ୍ଞାନତୃପ୍ତସ୍ୟ ତୁଲନା କେନ ଜାୟତେ ॥ 3-12 ॥

ସ୍ଵଭାବାଦ୍ ଏବ ଜାନାନୋ ଦୃଶ୍ୟମେତନ୍ନ କିଂଚନ ।
ଇଦଂ ଗ୍ରାହ୍ୟମିଦଂ ତ୍ୟାଜ୍ୟଂ ସ କିଂ ପଶ୍ୟତି ଧୀରଧୀଃ ॥ 3-13 ॥

ଅଂତସ୍ତ୍ୟକ୍ତକଷାୟସ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦୁଃସ୍ୟ ନିରାଶିଷଃ ।
ୟଦୃଚ୍ଛୟାଗତୋ ଭୋଗୋ ନ ଦୁଃଖାୟ ନ ଦୁଷ୍ଟୟେ ॥ 3-14 ॥

ଅଷ୍ଟାବକ୍ତ୍ର ଗୀତା ଚତୁର୍ଥୋଧ୍ୟାୟଃ

ଜନକ ଭବାତ ॥

ହଂତାମୁଜ୍ଞାନସ୍ୟ ଧୀରସ୍ୟ ଖେଳତୋ ଭୋଗଲୀଳୟା ।
ନ ହି ସଂସାରବାହୀକୈର୍ମୁଦୈଃ ସହ ସମାନତା ॥ 4-1 ॥

ୟତ୍ ପଦଂ ପ୍ରେପ୍ସୁବୋ ଦୀନାଃ ଶକ୍ରାଦ୍ୟାଃ ସର୍ବଦେବତାଃ ।
ଅହୋ ତତ୍ର ସ୍ଥିତୋ ଯୋଗୀ ନ ହର୍ଷମୁପଗଚ୍ଛତି ॥ 4-2 ॥

ତନ୍ମୁଞ୍ଚସ୍ୟ ପୁଣ୍ୟପାପାଭ୍ୟାଂ ସ୍ମର୍କୋ ହ୍ୟଂତର୍ନ ଜାୟତେ ।
ନ ହ୍ୟାକାଶସ୍ୟ ଧୂମେନ ଦୃଶ୍ୟମାନାପି ସଂଗତିଃ ॥ 4-3 ॥

ଆର୍ତ୍ତେବେଦଂ ଜଗତ୍ସର୍ବଂ ଜ୍ଞାତଂ ଯେନ ମହାତ୍ମନା ।
ୟଦୁଚ୍ଛୟା ବର୍ତ୍ତମାନଂ ତଂ ନିଷେଦ୍ଧୁଂ କ୍ଷମେତ କଃ ॥ 4-4 ॥

ଆବ୍ରହ୍ମସ୍ତ୍ରଂବପୟଂତେ ଭୂତଗ୍ରାମେ ଚତୁର୍ବିଧେ ।
ବିଜ୍ଞୟୈସ୍ବ ହି ସାମର୍ଥ୍ୟମିଚ୍ଛାନିଚ୍ଛାବିବର୍ଜନେ ॥ 4-5 ॥

ଆତ୍ମାନମଦ୍ରୟଂ କଶ୍ଚିଦ୍ଭୀନାତି ଜଗଦୀଶ୍ବରମ୍ ।
ୟଦ୍ ବେତ୍ତି ତସ୍ମି କୁରୁତେ ନ ଭୟଂ ତସ୍ୟ କୁତ୍ରଚିତ୍ ॥ 4-6 ॥

ଅଷ୍ଟାବକ୍ତ୍ର ଗୀତା ପଂଚମୋହଧ୍ୟାୟଃ

ଅଷ୍ଟାବକ୍ତ୍ର ଉବାଚ ॥

ନ ତେ ସଂଗୋହସ୍ତି କେନାପି କିଂ ଶୁଦ୍ଧସ୍ତ୍ୟକ୍ତୁମିଚ୍ଛସି ।
ସଂଘାତବିଲୟଂ କୁର୍ବନ୍ନେବମେବ ଲୟଂ ବ୍ରଜ ॥ 5-1 ॥

ଉଦେତି ଭବତୋ ବିଶ୍ଵଂ ବାରିଧେରିବ ବୁଦ୍ଧଦଃ ।
ଇତି ଜ୍ଞାତ୍ଵୈକମାତ୍ମାନମେବମେବ ଲୟଂ ବ୍ରଜ ॥ 5-2 ॥

ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷମପ୍ୟବସ୍ଥୁତ୍ଵାଦ୍ ବିଶ୍ଵଂ ନାସ୍ତ୍ୟମଲେ ତ୍ଵୟି ।
ରଜ୍ଜୁସର୍ପ ଇବ ବ୍ୟକ୍ତମେବମେବ ଲୟଂ ବ୍ରଜ ॥ 5-3 ॥

ସମଦୁଃଖସୁଖଃ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଶାନ୍ନୈରାଶ୍ୟୟୋଃ ସମଃ ।
ସମଜୀବିତମୃତ୍ୟୁଃ ସନ୍ନେବମେବ ଲୟଂ ବ୍ରଜ ॥ 5-4 ॥

ଅଷ୍ଟାବକ୍ତ୍ର ଗୀତା ଷଷ୍ଠୋଧ୍ୟାୟଃ

ଜନକ ଭବାଚ ॥

ଆକାଶବଦନଂତୋଽହଂ ଘଟବତ୍ ପ୍ରାକୃତଂ ଜଗତ୍ ।

ଇତି ଜ୍ଞାନଂ ତଥୈତସ୍ୟ ନ ତ୍ୟାଗୋ ନ ଗ୍ରହୋ ଲୟଃ ॥ 6-1 ॥

ମହୋଦଧୂରିବାହଂ ସ ପ୍ରପଂଚୋ ବୀତିସନ୍ନିଭଃ ।

ଇତି ଜ୍ଞାନଂ ତଥୈତସ୍ୟ ନ ତ୍ୟାଗୋ ନ ଗ୍ରହୋ ଲୟଃ ॥ 6-2 ॥

ଅହଂ ସ ଶୁକ୍ତିସଂକାଶୋ ରୂପ୍ୟବଦ୍ ବିଶ୍ୱକଳ୍ପନା ।

ଇତି ଜ୍ଞାନଂ ତଥୈତସ୍ୟ ନ ତ୍ୟାଗୋ ନ ଗ୍ରହୋ ଲୟଃ ॥ 6-3 ॥

ଅହଂ ବା ସର୍ବଭୂତେଷୁ ସର୍ବଭୂତାନ୍ୟଥୋ ମୟି ।

ଇତି ଜ୍ଞାନଂ ତଥୈତସ୍ୟ ନ ତ୍ୟାଗୋ ନ ଗ୍ରହୋ ଲୟଃ ॥ 6-4 ॥

ଅଷ୍ଟାବକ୍ତ୍ର ଗୀତା ସପ୍ତମୋଽଧ୍ୟାୟଃ

ଜନକ ଉବାଚ ॥

ମୟାନନ୍ତମହାନ୍ତୋଽୟୋ ବିଶ୍ୱପୋତ ଇତସ୍ତୁତଃ ।
ଭ୍ରମତି ସ୍ୱାନ୍ତବାଚେନ ନ ମମାସ୍ତ୍ୟସହିଷ୍ଟୁତା ॥ 7-1 ॥

ମୟାନନ୍ତମହାନ୍ତୋଽୟୋ ଜଗଦ୍ୱୀତିଃ ସ୍ୱଭାବତଃ ।
ଉଦେତୁ ବାସ୍ତମାୟାତୁ ନ ମେ ବୃଦ୍ଧିର୍ନ ଚ କ୍ଷତିଃ ॥ 7-2 ॥

ମୟାନନ୍ତମହାନ୍ତୋଽୟୋ ବିଶ୍ୱଂ ନାମ ବିକଳ୍ମନା ।
ଅତିଶାନ୍ତୋ ନିରାକାର ଏତଦେବାହମାସ୍ଥିତଃ ॥ 7-3 ॥

ନାମା ଭାବେଷୁ ନୋ ଭାବସ୍ତୁତ୍ରାନନ୍ତେ ନିରଂଜନେ ।
ଇତ୍ୟସକ୍ତୋଽସ୍ତୁହଃ ଶାନ୍ତ ଏତଦେବାହମାସ୍ଥିତଃ ॥ 7-4 ॥

ଅହୋ ଚିନ୍ତାତ୍ରମେବାହମିନ୍ଦ୍ରଜାଲୋପନଂ ଜଗତ୍ ।
ଇତି ମମ କଥଂ କୁତ୍ର ହେୟୋପାଦେୟକଳ୍ମନା ॥ 7-5 ॥

ଅଷ୍ଟାବକ୍ତ୍ର ଗୀତା ଅଷ୍ଟମୋଽଧ୍ୟାୟଃ

ଅଷ୍ଟାବକ୍ତ୍ର ଉବାଚ ॥

ତଦା ବଂଧୋ ଯଦା ଚିତ୍ତଂ କିଂଚିଦ୍ ବାଂଞ୍ଛତି ଶୋଚତି ।
କିଂଚିନ୍ ମୁଂଚତି ଗୁହ୍ମାତି କିଂଚିଦ୍ବିଷ୍ୟତି କୁପ୍ୟତି ॥ 8-1 ॥

ତଦା ମୁକ୍ତିର୍ଯଦା ଚିତ୍ତଂ ନ ବାଂଞ୍ଛତି ନ ଶୋଚତି ।
ନ ମୁଂଚତି ନ ଗୁହ୍ମାତି ନ ଦ୍ବିଷ୍ୟତି ନ କୁପ୍ୟତି ॥ 8-2 ॥

ତଦା ବଂଧୋ ଯଦା ଚିତ୍ତଂ ସକ୍ରଂ କାସ୍ତପି ଦୃଷ୍ଟିଷୁ ।
ତଦା ମୋକ୍ଷୋ ଯଦା ଚିତ୍ତମସକ୍ରଂ ସର୍ବଦୃଷ୍ଟିଷୁ ॥ 8-3 ॥

ଯଦା ନାହଂ ତଦା ମୋକ୍ଷୋ ଯଦାହଂ ବଂଧନଂ ତଦା ।
ମତ୍ତେତି ହେଲୟା କିଂଚିନ୍ନା ଗୁହାଣ ବିମୁଂଚ ମା ॥ 8-4 ॥

ଅଷ୍ଟାବକ୍ର ଗୀତା ନବମୋହଧାୟଃ

ଅଷ୍ଟାବକ୍ର ଉବାଚ ॥

କୃତାକୃତେ ଚ ଦ୍ରୁଂଦ୍ରାନି କଦା ଶାଂତାନି କସ୍ୟ ବା ।
ଏବଂ ଜ୍ଞାତ୍ୱେହ ନିର୍ବେଦାଦ୍ ଭବ ତ୍ୟାଗପରୋହତୀ ॥ 9-1 ॥

କସ୍ୟାପି ତାତ ଧନ୍ୟସ୍ୟ ଲୋକଚେଷ୍ଟାବଲୋକନାତ୍ ।
ଜୀବିତେଜ୍ଞା ବୁଭୁକ୍ଷା ଚ ବୁଭୁକ୍ଷୋପଶମଂ ଗତାଃ ॥ 9-2 ॥

ଅନିତ୍ୟଂ ସର୍ବମେବେଦଂ ତାପତ୍ରିତୟଦୃଷିତମ୍ ।
ଅସାରଂ ନିଂଦିତଂ ହେୟମିତି ନିଶ୍ଚିତ୍ୟ ଶାମ୍ୟତି ॥ 9-3 ॥

କୋଽସୌ କାଲୋ ବୟଃ କିଂ ବା ଯତ୍ର ଦ୍ରୁଂଦ୍ରାନି ନୋ ନୃଣାମ୍ ।
ତାନ୍ମ୍ୟପେକ୍ଷ୍ୟ ଯଥାପ୍ରାପ୍ତବର୍ତ୍ତୀ ସିଦ୍ଧିମବାପୁୟାତ୍ ॥ 9-4 ॥

ନାନା ମତଂ ମହର୍ଷୀଣାଂ ସାଧୁନାଂ ଯୋଗିନାଂ ତଥା ।
ଦୃଷ୍ଟ୍ୱା ନିର୍ବେଦମାପନ୍ନଃ କୋ ନ ଶାମ୍ୟତି ମାନବଃ ॥ 9-5 ॥

କୃତ୍ୱା ମୂର୍ତ୍ତିପରିଜ୍ଞାନଂ ଚୈତନ୍ୟସ୍ୟ ନ କିଂ ଗୁରୁଃ ।
ନିର୍ବେଦସମତାୟୁକ୍ତ୍ୟା ଯସ୍ତାରୟତି ସଂସୃତେଃ ॥ 9-6 ॥

ପଶ୍ୟ ଭୂତବିକାରାଂସ୍ତୁ ଭୂତମାତ୍ରାନ୍ ଯଥାର୍ଥତଃ ।
ତତ୍ତ୍ୱଶାଦ୍ ବଂଧନିର୍ମୁକ୍ତଃ ସ୍ୱରୂପସ୍ଥୋ ଭବିଷ୍ୟସି ॥ 9-7 ॥

ବାସନା ଏବ ସଂସାର ଇତି ସର୍ବା ବିମୁଂଚ ତାଃ ।
ତତ୍ତ୍ୱ୍ୟାଗୋ ବାସନାତ୍ୟାଗାସ୍ଥିତିରଦ୍ୟ ଯଥା ତଥା ॥ 9-8 ॥

ଅଷ୍ଟାବକ୍ତ୍ର ଗୀତା ଦଶମୋହଧ୍ୟାୟଃ

ଅଷ୍ଟାବକ୍ତ୍ର ଉବାଚ ॥

ବିହାୟ ବୈରିଣଂ କାମମର୍ଥଂ ଚାନର୍ଥସଂକୁଳମ୍ ।
ଧର୍ମମପ୍ୟେତୟୋହ୍ନେତୁଂ ସର୍ବତ୍ରାନାଦରଂ କୁରୁ ॥ 10-1 ॥

ସ୍ବପ୍ନେନ୍ଦ୍ରଜାଲବତ୍ ପଶ୍ୟ ଦିନାନି ତ୍ରୀଣି ପଂଚ ବା ।
ମିତ୍ରକ୍ଷେତ୍ରଧନାଗାରଦାରଦାୟାଦିସଂପଦଃ ॥ 10-2 ॥

ୟତ୍ର ଯତ୍ର ଭବେତ୍ତୁଷ୍ଟା ସଂସାରଂ ବିଚ୍ଛି ତତ୍ର ବୈ ।
ପ୍ରୌଢବୈରାଗ୍ୟମାଶ୍ରିତ୍ୟ ବୀତତୃଷ୍ଣଃ ସୁଖୀ ଭବ ॥ 10-3 ॥

ତୃଷ୍ଣାମାତ୍ରାମୂଳୋ ବଂଧସ୍ତନ୍ନାଶୋ ମୋକ୍ଷ ଉଚ୍ୟତେ ।
ଭବାସଂସକ୍ତିମାତ୍ରେଣ ପ୍ରାପ୍ତିରୁଷ୍ଣିର୍ମୁହୂର୍ତ୍ତଃ ॥ 10-4 ॥

ଦ୍ରୁମେକଶ୍ଚୈତନଃ ଶୁଦ୍ଧୋ ଜତଂ ବିଶ୍ବମସତ୍ତଥା ।
ଅବିଦ୍ୟାପି ନ କିଂଚିହ୍ନା କା ବୁଭୁହ୍ନା ତଥାପି ତେ ॥ 10-5 ॥

ରାଜ୍ୟଂ ସୁତାଃ କଲତ୍ରାଣି ଶରୀରାଣି ସୁଖାନି ଚ ।
ସଂସକ୍ତସ୍ୟାପି ନଷ୍ଟାନି ତବ ଜନ୍ମାନି ଜନ୍ମାନି ॥ 10-6 ॥

ଅଲମର୍ଥେନ କାମେନ ସୁକୃତେନାପି କର୍ମଣା ।
ଏଭ୍ୟଃ ସଂସାରକାଂତାରେ ନ ବିଶ୍ରାଂତମଭୁନ୍ ମନଃ ॥ 10-7 ॥

କୃତଂ ନ କଚି ଜନ୍ମାନି କାୟେନ ମନସା ଗିରା ।
ଦୁଃଖମାୟାସଦଂ କର୍ମ ତଦଦ୍ୟାପ୍ୟୁପରମ୍ୟତାମ୍ ॥ 10-8 ॥

ଅଷ୍ଟାବକ୍ର ଗୀତା ଏକାଦଶୋଧ୍ୟାୟଃ

ଅଷ୍ଟାବକ୍ର ଉବାଚ ॥

ଭାବାଭାବବିକାରଶ୍ଚ ସ୍ୱଭାବାଦିତି ନିଶ୍ଚୟଃ ।
ନିର୍ବିକାରୋ ଗତକ୍ଳେଶଃ ସୁଖେନୈବୋପଶାମ୍ୟତି ॥ 11-1 ॥

ଇଶ୍ୱରଃ ସର୍ବନିର୍ମାତା ନେହାନ୍ୟ ଇତି ନିଶ୍ଚୟଃ ।
ଅଂତର୍ଗଢିତସର୍ବାଣଃ ଶାଂତଃ କ୍ୱାପି ନ ସଜ୍ଜତେ ॥ 11-2 ॥

ଆପଦଃ ସଂପଦଃ କାଲେ ଦୈବାଦେବେତି ନିଶ୍ଚୟଃ ।
ତୃପ୍ତଃ ସ୍ୱସ୍ତୋଦ୍ରିୟୋ ନିତ୍ୟଂ ନ ବାଂଞ୍ଛତି ନ ଶୋଚତି ॥ 11-3 ॥

ସୁଖଦୁଃଖେ ଜନ୍ମମୃତ୍ୟୁ ଦୈବାଦେବେତି ନିଶ୍ଚୟଃ ।
ସାଧାଦର୍ଶୀ ନିରାୟାସଃ କୁର୍ବନ୍ନପି ନ ଲିପ୍ୟତେ ॥ 11-4 ॥

ଚିଂତୟା ଜାୟତେ ଦୁଃଖଂ ନାନ୍ୟଥେହେତି ନିଶ୍ଚୟଃ ।
ତୟା ହୀନଃ ସୁଖୀ ଶାଂତଃ ସର୍ବତ୍ର ଗଢିତସ୍ତୁହଃ ॥ 11-5 ॥

ନାହଂ ଦେହୋ ନ ମେ ଦେହୋ ବୋଧୋଽହମିତି ନିଶ୍ଚୟଃ ।
କୈବଲ୍ୟମିବ ସଂପ୍ରାପ୍ତୋ ନ ସ୍ଥରତ୍ୟକୃତଂ କୃତମ୍ ॥ 11-6 ॥

ଆବ୍ରହ୍ମସ୍ତୁଂବପର୍ଯ୍ୟନ୍ତମହମେବେତି ନିଶ୍ଚୟଃ ।
ନିର୍ବିକଳ୍ମଃ ଶୁଚିଃ ଶାଂତଃ ପ୍ରାପ୍ତାପ୍ରାପ୍ତବିନିର୍ବୃତଃ ॥ 11-7 ॥

ନାନାଶୃୟମିଦଂ ବିଶ୍ୱଂ ନ କିଂଚିଦିତି ନିଶ୍ଚୟଃ ।
ନିର୍ବାସନଃ ସ୍ୱର୍ତ୍ତିମାତ୍ରୋ ନ କିଂଚିଦିବ ଶାମ୍ୟତି ॥ 11-8 ॥

ଅଷ୍ଟାବକ୍ତ୍ର ଗୀତା ଦ୍ଵାଦଶୋଧ୍ୟାୟଃ

ଜନକ ଉବାଚ ॥

କାୟକୃତ୍ୟାସହଃ ପୂର୍ବଂ ତତୋ ବାଗ୍ନିସ୍ତୁରାସହଃ ।
ଅଥ ଚିନ୍ତାସହସ୍ରସ୍ଥାନ୍ ଏବମେବାହମାସ୍ମିତଃ ॥ 12-1 ॥

ପ୍ରୀତ୍ୟଭାବେନ ଶଙ୍କାଦେରଦୃଶ୍ୟତ୍ଵେନ ଚାତ୍ମନଃ ।
ବିଶେଷେକାଗ୍ରହୃଦୟ ଏବମେବାହମାସ୍ମିତଃ ॥ 12-2 ॥

ସମାଧାସାଦିବିକ୍ଷିପ୍ତୌ ବ୍ୟବହାରଃ ସମାଧୟେ ।
ଏବଂ ବିଲୋକ୍ୟ ନିୟମମେବମେବାହମାସ୍ମିତଃ ॥ 12-3 ॥ ।
ହେୟୋପାଦେୟବିରହାନ୍ ଏବଂ ହର୍ଷବିଷାଦୟୋଃ ।
ଅଭାବାଦଦ୍ୟ ହେ ବ୍ରହ୍ମନ୍ ଏବମେବାହମାସ୍ମିତଃ ॥ 12-4 ॥

ଆଶ୍ରମାନାଶ୍ରମଂ ଧ୍ୟାନଂ ଚିତ୍ତସ୍ଵୀକୃତବର୍ଜନମ୍ ।
ବିକଳ୍ପଂ ମମ ବୀକ୍ଷ୍ୟତୈରେବମେବାହମାସ୍ମିତଃ ॥ 12-5 ॥

କର୍ମାନୁଷ୍ଠାନମଜ୍ଞାନାନ୍ ଯଥୈବୋପରମସ୍ତଥା ।
ବୁଧ୍ନା ସମ୍ୟଗିଦଂ ତତ୍ତ୍ଵମେବମେବାହମାସ୍ମିତଃ ॥ 12-6 ॥

ଅଚିନ୍ତ୍ୟଂ ଚିନ୍ତ୍ୟମାନୋଽପି ଚିନ୍ତାରୂପଂ ଭଜତ୍ୟସୌ ।
ତ୍ୟକ୍ତ୍ଵା ତଭାବନଂ ତସ୍ମାନ୍ ଏବମେବାହମାସ୍ମିତଃ ॥ 12-7 ॥

ଏବମେବ କୃତଂ ଯେନ ସ କୃତାର୍ଥୋ ଭବେଦସୌ ।
ଏବମେବ ସ୍ଵଭାବୋ ଯଃ ସ କୃତାର୍ଥୋ ଭବେଦସୌ ॥ 12-8 ॥

ଅଷ୍ଟାବକ୍ର ଗୀତା ତ୍ରୟୋଦଶୋଧ୍ୟାୟଃ

ଜନକ ଭବାଚ ॥

ଅକିଂଚନଭବଂ ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟଂ କୌପୀନତ୍ରେତ୍ତି ଦୁର୍ଲଭମ୍ ।
ତ୍ୟାଗାଦାନେ ବିହାୟାସ୍ଥାଦହମାସେ ଯଥାସୁଖମ୍ ॥ 13-1 ॥

କୁତ୍ରାପି ଖେଦଃ କାୟସ୍ୟ ଜିହ୍ଵା କୁତ୍ରାପି ଖ୍ୟତ୍ୟତେ ।
ମନଃ କୁତ୍ରାପି ତତ୍ୟକ୍ତ୍ଵା ପୁରୁଷାର୍ଥେ ସ୍ଥିତଃ ସୁଖମ୍ ॥ 13-2 ॥

କୃତଂ କିମପି ନୈବ ସ୍ୟାଦ୍ ଇତି ସଂଚିନ୍ତ୍ୟ ତତ୍ତ୍ଵତଃ ।
ଯଦା ଯଜ୍ଞର୍ତ୍ତମାୟାତି ତତ୍ କୃତ୍ଵାସେ ଯଥାସୁଖମ୍ ॥ 13-3 ॥

କର୍ମନୈଷ୍କର୍ମ୍ୟନିର୍ବଂଧଭାବା ଦେହସ୍ତ୍ରୟୋଗିନଃ ।
ସଂଯୋଗାଯୋଗବିରହାଦହମାସେ ଯଥାସୁଖମ୍ ॥ 13-4 ॥

ଅର୍ଥାନର୍ଥୌ ନ ମେ ସ୍ଥିତ୍ୟା ଗତ୍ୟା ନ ଶୟନେନ ବା ।
ତିଷ୍ଠନ୍ ଗଚ୍ଛନ୍ ସ୍ଵପନ୍ ତସ୍ଥାଦହମାସେ ଯଥାସୁଖମ୍ ॥ 13-5 ॥

ସ୍ଵପତୋ ନାସ୍ତି ମେ ହାନିଃ ସିଦ୍ଧିର୍ଯନ୍ତବତୋ ନ ବା ।
ନାଶୋଽକ୍ଳାସୌ ବିହାୟାସ୍ଥାଦହମାସେ ଯଥାସୁଖମ୍ ॥ 13-6 ॥

ସୁଖାଦିରୂପା ନିୟମଂ ଭାବେଷ୍ଠାଲୋକ୍ୟ ଭୂରିଶଃ ।
ଶୁଭାଶୁଭେ ବିହାୟାସ୍ଥାଦହମାସେ ଯଥାସୁଖମ୍ ॥ 13-7 ॥

ଅଷ୍ଟାବକ୍ତ୍ର ଗୀତା ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୋଧ୍ୟାୟଃ

ଜନକ ଭବାତ ॥

ପ୍ରକୃତ୍ୟା ଶୂନ୍ୟଚିତ୍ତୋ ଯଃ ପ୍ରମାଦାଦ୍ ଭାବଭାବନଃ ।
ନିଦ୍ରିତୋ ବୋଧୂତ ଇବ କ୍ଷୀଣସଂସ୍କରଣୋ ହି ସଃ ॥ 14-1 ॥

କ୍ୱ ଧନାନ୍ତି କ୍ୱ ମିତ୍ରାଣି କ୍ୱ ମେ ବିଷୟଦସ୍ୟବଃ ।
କ୍ୱ ଶାସ୍ତ୍ରଂ କ୍ୱ ଚ ବିଜ୍ଞାନଂ ଯଦା ମେ ଗଲିତା ସ୍ମହା ॥ 14-2 ॥

ବିଜ୍ଞାତେ ସାକ୍ଷିପୁରୁଷେ ପରମାତ୍ମନି ଚେଷ୍ଟରେ ।
ନୈରାଶ୍ୟେ ବଂଧମୋକ୍ଷେ ଚ ନ ଚିନ୍ତା ମୁକ୍ତୟେ ମମ ॥ 14-3 ॥

ଅଂତର୍ବିକଳ୍ପଶୂନ୍ୟସ୍ୟ ବହିଃ ସ୍ପଷ୍ଟଂଦତ୍ତାରିଣଃ ।
ଭ୍ରାଂତସ୍ୟେବ ଦଶାସ୍ତାସ୍ତାସ୍ତାଦୃଶା ଏବ ଜାନତେ ॥ 14-4 ॥

ଅଷ୍ଟାବକ୍ତ୍ର ଗୀତା ପଂଚଦଶୋଧ୍ୟାୟଃ

ଅଷ୍ଟାବକ୍ତ୍ର ଉବାଚ ॥

ଯଥାତଥୋପଦେଶେନ କୃତାର୍ଥଃ ସତ୍ତ୍ୱବୁଦ୍ଧିମାନ୍ ।
ଆଜୀବମପି ଜିଜ୍ଞାସୁଃ ପରସ୍ତୁତ୍ତ ବିମୁହ୍ୟତି ॥ 15-1 ॥

ମୋକ୍ଷୋ ବିଷୟବୈରସ୍ୟଂ ବଂଧୋ ବୈଷୟିକୋ ରସଃ ।
ଏତାବଦେବ ବିଜ୍ଞାନଂ ଯଥେଚ୍ଛସି ତଥା କୁରୁ ॥ 15-2 ॥

ବାଗ୍ନିପ୍ରାଜ୍ଞାମହୋଦେଫାଗଂ ଜନଂ ମୁକଜତାଲସମ୍ ।
କରୋତି ତତ୍ତ୍ୱବୋଧୋଽୟମତସ୍ତ୍ୟକ୍ତୋ ବୁଦ୍ଧୁଷଭିଃ ॥ 15-3 ॥

ନ ତ୍ୱଂ ଦେହୋ ନ ତେ ଦେହୋ ଭୋକ୍ତା କର୍ତ୍ତା ନ ବା ଭବାନ୍ ।
ଚିଦ୍ରୂପୋଽସି ସଦା ସାକ୍ଷୀ ନିରପେକ୍ଷଃ ସୁଖଂ ଚର ॥ 15-4 ॥

ରାଗଦ୍ୱେଷୌ ମନୋଧର୍ମୌ ନ ମନସ୍ତେ କଦାଚନ ।
ନିର୍ବିକଲ୍ଲୋଽସି ବୋଧାତ୍ମା ନିର୍ବିକାରଃ ସୁଖଂ ଚର ॥ 15-5 ॥

ସର୍ବଭୂତେଷୁ ଚାତ୍ମାନଂ ସର୍ବଭୂତାନି ଚାତ୍ମନି ।
ବିଜ୍ଞାୟ ନିରହଂକାରୋ ନିର୍ମମସ୍ତ୍ୱଂ ସୁଖୀ ଭବ ॥ 15-6 ॥

ବିଶ୍ୱଂ ସ୍ମରତି ଯତ୍ରେଦଂ ତରଂଗା ଇବ ସାଗରେ ।
ତତ୍ତ୍ୱମେବ ନ ସଂଦେହଶ୍ଚିନ୍ତୁର୍ତ୍ତେ ବିଦ୍ଧିରୋ ଭବ ॥ 15-7 ॥

ଶ୍ରବଣ ଡାକ ଶ୍ରବଣ ନାତ୍ର ମୋହଂ କୁରୁଷ୍ଟ ଭୋଃ ।
ଜ୍ଞାନସ୍ୱରୂପୋ ଭଗବାନାତ୍ମା ତ୍ୱଂ ପ୍ରକୃତେଃ ପରଃ ॥ 15-8 ॥

ଗୁଣୈଃ ସଂବେଷ୍ଟିତୋ ଦେହସ୍ତ୍ରିଷ୍ଟତ୍ୟାୟାତି ଯାତି ଚ ।
ଆତ୍ମା ନ ଗଂତା ନାଗଂତା କିମେନମନୁଶୋଚସି ॥ 15-9 ॥

ଦେହସ୍ତ୍ରିଷ୍ଟତୁ କଳ୍ପାଂତଂ ଗଚ୍ଛତ୍ୱଦୈବ ବା ପୁନଃ ।
କ୍ୱ ବୃଦ୍ଧିଃ କ୍ୱ ଚ ବା ହାନିସ୍ତବ ଚିନ୍ତାତ୍ରରୂପିଣଃ ॥ 15-10 ॥

ତ୍ୱୟାନନ୍ତମହାଂଭୋଧୌ ବିଶ୍ୱବୀତିଃ ସ୍ୱଭାବତଃ ।
ଉଦେତୁ ବାସ୍ତୁମାୟାତୁ ନ ତେ ବୃଦ୍ଧିର୍ନ ବା କ୍ଷତିଃ ॥ 15-11 ॥

ତାତ ଚିନ୍ତାତ୍ରରୂପୋଽସି ନ ତେ ଭିନ୍ନମିଦଂ ଜଗତ୍ ।
ଅତଃ କସ୍ୟ କଥଂ କୁତ୍ର ହେୟୋପାଦେୟକଲ୍ପନା ॥ 15-12 ॥

ଏକସ୍ମିନ୍ନବ୍ୟୟେ ଶାଂତେ ଚିଦାକାଶେଽମଳେ ତ୍ୱୟି ।
କୁତୋ ଜନ୍ମ କୁତୋ କର୍ମ କୁତୋଽହଂକାର ଏବ ଚ ॥ 15-13 ॥

ୟତ୍ନଂ ପଶ୍ୟସି ତତ୍ତ୍ୱେକସ୍ତ୍ରମେବ ପ୍ରତିଭାସସେ ।
କିଂ ପୃଥକ୍ ଭାସତେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣାତ୍ କଟକାଂଗଦନୁପୁରମ୍ ॥ 15-14 ॥

ଅୟଂ ସୋଽହମୟଂ ନାହଂ ବିଭାଗମିତି ସଂତ୍ୟଜ ।
ସର୍ବମାତ୍ମେତି ନିଶ୍ଚିତ୍ୟ ନିଃସଂକଳ୍ପଃ ସୁଖୀ ଭବ ॥ 15-15 ॥

ତବୈବାଜ୍ଞାନତୋ ବିଶ୍ୱଂ ତ୍ୱମେକଃ ପରମାର୍ଥତଃ ।
ତ୍ୱତ୍ତୋଽନ୍ୟୋ ନାସ୍ତି ସଂସାରୀ ନାସଂସାରୀ ଚ କଶ୍ଚନ ॥ 15-16 ॥

ଭ୍ରାଂତିମାତ୍ରମିଦଂ ବିଶ୍ୱଂ ନ କିଂଚିଦିତି ନିଶ୍ଚୟଃ ।
ନିର୍ବାସନଃ ସ୍ମୃତିମାତ୍ରୋ ନ କିଂଚିଦିବ ଶାମ୍ୟତି ॥ 15-17 ॥

ଏକ ଏବ ଉବାଂଭୋଧାବାସୀଦସ୍ତ୍ର ଉବିଷ୍ୟତି ।
ନ ତେ ବଂଧୋଽସ୍ତ୍ର ମୋକ୍ଷୋ ବା କୃତକୃତ୍ୟଃ ସୁଖଂ ଚର ॥ 15-18 ॥

ମା ସଂକଳ୍ପବିକଳ୍ପାଭ୍ୟାଂ ଚିତ୍ତଂ କ୍ଷୋଭୟ ଚିନ୍ତୟ ।
ଉପଶାମ୍ୟ ସୁଖଂ ତିଷ୍ଠ ସ୍ବାମ୍ଭନ୍ୟାନଂଦବିଗ୍ରହେ ॥ 15-19 ॥

ତ୍ୟଜୈବ ଧ୍ୟାନଂ ସର୍ବତ୍ର ମା କିଂଚିଦ୍ ହୃଦି ଧାରୟ ।
ଆତ୍ମା ତ୍ତ୍ଵଂ ମୁକ୍ତ ଏବାସି କିଂ ବିମୃଶ୍ୟ କରିଷ୍ୟସି ॥ 15-20 ॥

ଅଷ୍ଟାବକ୍ତ୍ର ଗୀତା ଷୋଡ଼ଶୋଧ୍ୟାୟଃ

ଅଷ୍ଟାବକ୍ତ୍ର ଉବାଚ ॥

ଆଚକ୍ଷ୍ମ ଶରଣୁ ବା ତାତ ନାନାଶାସ୍ତ୍ରାଣ୍ୟନେକଶଃ ।
ତଥାପି ନ ତବ ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟଂ ସର୍ବବିସ୍ମରଣାଦ୍ ରତେ ॥ 16-1 ॥

ଭୋଗଂ କର୍ମ ସମାଧୁଂ ବା କୁରୁ ବିଜ୍ଞ ତଥାପି ତେ ।
ଚିତ୍ତଂ ନିରସ୍ତସର୍ବାଶମତ୍ୟର୍ଥଂ ରୋଚୟିଷ୍ୟତି ॥ 16-2 ॥

ଆୟାସାୟକଲୋ ଦୁଃଖୀ ନୈନଂ ଜାନାତି କଣ୍ଠନ ।
ଅନେନୈବୋପଦେଶେନ ଧନ୍ୟଃ ପ୍ରାପ୍ନୋତି ନିର୍ଭୃତିମ୍ ॥ 16-3 ॥

ବ୍ୟାପାରେ ଖୁଦ୍ୟତେ ଯୁସ୍ତୁ ନିମେଷୋକ୍ଳେଷୟୋରପି ।
ତସ୍ୟାଲସ୍ୟ ଧୁରୀଣସ୍ୟ ସୁଖଂ ନାନ୍ୟସ୍ୟ କସ୍ୟଚିତ୍ ॥ 16-4 ॥

ଈଦଂ କୃତମିଦଂ ନେତି ଦ୍ରଂହୈର୍ମୁକ୍ତଂ ଯଦା ମନଃ ।
ଧର୍ମାର୍ଥକାମମୋକ୍ଷେଷୁ ନିରପେକ୍ଷଂ ତଦା ଭବେତ୍ ॥ 16-5 ॥

ବିରକ୍ତୋ ବିଷୟଦ୍ୱେଷ୍ଟା ରାଗୀ ବିଷୟଲୋଲୁପଃ ।
ଗ୍ରହମୋକ୍ଷବିହୀନସ୍ତୁ ନ ବିରକ୍ତୋ ନ ରାଗବାନ୍ ॥ 16-6 ॥

ହେୟୋପାଦେୟତା ତାବହ୍ନଂସାରବିଚପାଂକୁରଃ ।
ସ୍ବହା ଜୀବତି ଯାବଦ୍ ବୈ ନିର୍ବିଚାରଦଶାୟଦମ୍ ॥ 16-7 ॥

ପ୍ରବୃତ୍ତୌ ଜାୟତେ ରାଗୋ ନିର୍ବୃତ୍ତୌ ଦ୍ୱେଷ ଏବ ହି ।
ନିର୍ଦ୍ରଂହୋ ବାଲବଦ୍ ଧୀମାନ୍ ଏବମେବ ବ୍ୟବସ୍ଥିତଃ ॥ 16-8 ॥

ହାତୁମିଛତି ସଂସାରଂ ରାଗୀ ଦୁଃଖଜିହାସୟା ।
ବୀତରାଗୋ ହି ନିର୍ଦ୍ଦୁଃଖସ୍ତୁସ୍ମିନ୍ନପି ନ ଖ୍ୟୟତି ॥ 16-9 ॥

ୟସ୍ୟାଭିମାନୋ ମୋକ୍ଷେଽପି ଦେହେଽପି ମମତା ତଥା ।
ନ ଚ ଜ୍ଞାନୀ ନ ବା ଯୋଗୀ କେବଳଂ ଦୁଃଖଭାଗସୌ ॥ 16-10 ॥

ହରୋ ଯଦ୍ବ୍ୟପଦେଷ୍ଟା ତେ ହରିଃ କମଳଜୋଽପି ବା ।
ତଥାପି ନ ତବ ସ୍ବାଥ୍ୟଂ ସର୍ବବିସ୍ମରଣାଦୃତେ ॥ 16-11 ॥

ଅଷ୍ଟାବକ୍ତ୍ର ଗୀତା ସପ୍ତଦଶୋଧ୍ୟାୟଃ

ଅଷ୍ଟାବକ୍ତ୍ର ଉବାଚ ॥

ତେନ ଜ୍ଞାନଫଳଂ ପ୍ରାପ୍ତଂ ଯୋଗାଭ୍ୟାସଫଳଂ ତଥା ।
ତୃପ୍ତଃ ସ୍ବଚ୍ଛେଦ୍ରିୟୋ ନିତ୍ୟମେକାକୀ ରମତେ ତୁ ଯଃ ॥ 17-1 ॥

ନ କଦାଚିଜ୍ଜଗତ୍ୟସ୍ମିନ୍ ତତ୍ତ୍ଵଜ୍ଞୋ ହଂତ ଖୁଦ୍ୟତି ।
ୟତ ଏକେନ ତେନେଦଂ ପୂର୍ଣ୍ଣଂ ବ୍ରହ୍ମାଂତମଂତଲମ୍ ॥ 17-2 ॥

ନ ଜାତୁ ବିଷୟଃ କେଽପି ସ୍ଵାରାମଂ ହର୍ଷୟନ୍ତ୍ୟମୀ ।
ସଲ୍ଲକୀପଲ୍ଲବପ୍ରୀତମିବେତ୍ ନିବପଲ୍ଲବାଃ ॥ 17-3 ॥

ୟସ୍ମୁ ଭୋଗେଷୁ ଭୁକ୍ତେଷୁ ନ ଭବତ୍ୟଧିବାସିତଃ ।
ଅଭୁକ୍ତେଷୁ ନିରାକାଂକ୍ଷୀ ତାଦୃଶୋ ଭବଦୁର୍ଲଭଃ ॥ 17-4 ॥

ବୁଭୁକ୍ଷୁରିହ ସଂସାରେ ମୁମୁକ୍ଷୁରପି ଦୃଶ୍ୟତେ ।
ଭୋଗମୋକ୍ଷନିରାକାଂକ୍ଷୀ ବିରଲୋ ହି ମହାଶୟଃ ॥ 17-5 ॥

ଧର୍ମାର୍ଥକାମମୋକ୍ଷେଷୁ ଜୀବିତେ ମରଣେ ତଥା ।
କସ୍ୟାପ୍ୟୁଦାରଚିତ୍ତସ୍ୟ ହେୟୋପାଦେୟତା ନ ହି ॥ 17-6 ॥

ବାଂଛା ନ ବିଶ୍ଵବିଲୟେ ନ ଦ୍ଵେଷସ୍ତସ୍ୟ ଚ ସ୍ଥିତୌ ।
ୟଥା ଜୀବିକୟା ତସ୍ମାଦ୍ ଧନ୍ୟ ଆସ୍ତେ ଯଥା ସୁଖମ୍ ॥ 17-7 ॥

କୃତାର୍ଥୋଽନେନ ଜ୍ଞାନେନେତ୍ୟେବଂ ଗଲିତଧୀଃ କୃତୀ ।
ପଶ୍ୟନ୍ ଶରଣ୍ଡନ୍ ସ୍ଵପନ୍ ଜିହ୍ଵନ୍
ଅଶ୍ଵନ୍ନାସ୍ତେ ଯଥା ସୁଖମ୍ ॥ 17-8 ॥

ଶୂନ୍ୟା ଦୃଷ୍ଟିର୍ଭୂତା ଚେଷ୍ଟା ବିକଳାନୀଂଦ୍ରିୟାଣି ଚ ।
ନ ସ୍ୱହା ନ ବିରକ୍ତିର୍ବା କ୍ଷୀଣସଂସାରସାଗରେ ॥ 17-9 ॥

ନ ଜାଗତି ନ ନିଦ୍ରାତି ନୋନ୍ମୁଳତି ନ ମୀଳତି ।
ଅହୋ ପରଦଶା କ୍ୱାପି ବର୍ତ୍ତତେ ମୁକ୍ତଚେତସଃ ॥ 17-10 ॥

ସର୍ବତ୍ର ଦୃଶ୍ୟତେ ସ୍ୱପ୍ନଃ ସର୍ବତ୍ର ବିମଳାଶୟଃ ।
ସମସ୍ତବାସନା ମୁକ୍ତୋ ମୁକ୍ତଃ ସର୍ବତ୍ର ରାଜତେ ॥ 17-11 ॥

ପଶ୍ୟନ୍ ଶରଣ୍ଢନ୍ ସ୍ୱପ୍ନନ୍ ଜିହ୍ଵନ୍ ଅଶ୍ଵନ୍
ଗୃହ୍ଵନ୍ ବଦନ୍ ବ୍ରଜନ୍ ।
ଇହିତାନୀହିତୈର୍ମୁକ୍ତୋ ମୁକ୍ତ ଏବ ମହାଶୟଃ ॥ 17-12 ॥

ନ ନିଂଦତି ନ ଚ ସ୍ତୌତି ନ ହୃଷ୍ୟତି ନ କ୍ରୋଧ୍ୟତି ।
ନ ଦଦାତି ନ ଗୃହ୍ଣାତି ମୁକ୍ତଃ ସର୍ବତ୍ର ନୀରସଃ ॥ 17-13 ॥

ସାନୁରାଗାଂ ସ୍ତ୍ରୀୟଂ ଦୃଷ୍ଟ୍ୱା ମୃତ୍ୟୁଂ ବା ସମୁପସ୍ଥିତମ୍ ।
ଅବିହ୍ଵଳମନାଃ ସ୍ୱପ୍ନୋ ମୁକ୍ତ ଏବ ମହାଶୟଃ ॥ 17-14 ॥

ସୁଖେ ଦୁଃଖେ ନରେ ନାର୍ଯ୍ୟଂ ସଂପସ୍ତୁ ଚ ବିପସ୍ତୁ ଚ ।
ବିଶେଷୋ ନୈବ ଧୀରସ୍ୟ ସର୍ବତ୍ର ସମଦର୍ଶନଃ ॥ 17-15 ॥

ନ ହିଂସା ନୈବ କାରୁଣ୍ୟଂ ନୌଈତ୍ୟଂ ନ ଚ ଦୀନତା ।
ନାଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଂ ନୈବ ଚ କ୍ଷୋଭଃ କ୍ଷୀଣସଂସରଣେ ନରେ ॥ 17-16 ॥

ନ ମୁକ୍ତୋ ବିଷୟଦ୍ଵେଷ୍ଟା ନ ବା ବିଷୟଲୋଲୁପଃ ।
ଅସଂସକ୍ରମନା ନିତ୍ୟଂ ପ୍ରାପ୍ତାପ୍ରାପ୍ତମୁପାଶୁତେ ॥ 17-17 ॥

ସମାଧାନାସମାଧାନହିତାହିତବିକଳ୍ପନାଃ ।
ଶୂନ୍ୟଚିତ୍ତୋ ନ ଜାନାତି କୈବଲ୍ୟମିବ ସଂସ୍ଥିତଃ ॥ 17-18 ॥

ନିର୍ମମୋ ନିରହଂକାରୋ ନ କିଂଚିଦିତି ନିଶ୍ଚିତଃ ।
ଅଂତର୍ଗଞ୍ଜିତସର୍ବାଣଃ କୁର୍ବନ୍ନପି କରୋତି ନ ॥ 17-19 ॥

ମନଃପ୍ରକାଶସଂମୋହସ୍ତପ୍ନଜାତ୍ୟବିବର୍ଜିତଃ ।
ଦଶାଂ କାମପି ସଂପ୍ରାପ୍ତୋ ଭବେଦ୍ ଗଞ୍ଜିତମାନସଃ ॥ 17-20 ॥

ଅଷ୍ଟାବକ୍ର ଗୀତା ଅଷ୍ଟାଦଶୋଧ୍ୟାୟଃ

ଅଷ୍ଟାବକ୍ର ଉବାଚ ॥

ୟସ୍ୟ ବୋଧୋଦୟେ ତାବନ୍ନୁପ୍ପବନ୍ ଉବତି ଭ୍ରମଃ ।
ତସ୍ମୈ ସୁଖେକରୂପାୟ ନମଃ ଶାନ୍ତାୟ ତେଜସେ ॥ 18-1 ॥

ଅର୍ଜୟିତ୍ବାଶୁଲାନ୍ ଅର୍ଥାନ୍ ଭୋଗାନାପ୍ନୋତି ପୁଷ୍ପଲାନ୍ ।
ନ ହି ସର୍ବପରିତ୍ୟାଗମଂତରେଣ ସୁଖୀ ଭବେତ୍ ॥ 18-2 ॥

କର୍ତ୍ତବ୍ୟଦୁଃଖମାର୍ତତନ୍ତ୍ରାଲ୍ଲାଦଗ୍ଧ୍ୟାନ୍ତରାତ୍ମନଃ ।
କୁତଃ ପ୍ରଣମପୀୟୁଷଧାରାସାରମୃତେ ସୁଖମ୍ ॥ 18-3 ॥

ଭବୋଽୟଂ ଭାବନାମାତ୍ରୋ ନ କିଂଚିତ୍ ପରମାର୍ଥତଃ ।
ନାସ୍ତ୍ୟଭାବଃ ସ୍ୱଭାବାନାଂ ଭାବାଭାବବିଭାବିନାମ୍ ॥ 18-4 ॥

ନ ଦୂରଂ ନ ଚ ସଂକୋଚାଲ୍ଲବ୍ଧମେବାତ୍ମନଃ ପଦମ୍ ।
ନିର୍ବିକଳ୍ପଂ ନିରାୟାସଂ ନିର୍ବିକାରଂ ନିରଂଜନମ୍ ॥ 18-5 ॥

ବ୍ୟାମୋହମାତ୍ରବିରତୌ ସ୍ୱରୂପାଦାନମାତ୍ରତଃ ।
ବୀତଶୋକା ବିରାଜଂତେ ନିରାବରଣଦୃଷ୍ଟୟଃ ॥ 18-6 ॥

ସମସ୍ତଂ କଳ୍ପନାମାତ୍ରମାତ୍ମା ମୁକ୍ତଃ ସନାତନଃ ।
ଇତି ବିଜ୍ଞାୟ ଧୀରୋ ହି କିମଭ୍ୟସ୍ୟତି ବାଲବତ୍ ॥ 18-7 ॥

ଆତ୍ମା ବ୍ରହ୍ମେତି ନିଶ୍ଚିତ୍ୟ ଭାବାଭାବୌ ଚ କଲ୍ପିତୌ ।
ନିଷ୍ଲାମଃ କିଂ ବିଜାନାତି କିଂ ବୃତେ ଚ କରୋତି କିମ୍ ॥ 18-8 ॥

ଅୟଂ ସୋଽହମୟଂ ନାହମିତି କ୍ଷୀଣା ବିକଳ୍ପନା ।
ସର୍ବମାମ୍ବେତି ନିଶ୍ଚିତ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟ୍ୱାଂଭୂତସ୍ୟ ଯୋଗିନଃ ॥ 18-9 ॥

ନ ବିଶେଷପୋ ନ ଚୈକାଗ୍ର୍ୟଂ ନାତିବୋଧୋ ନ ମୁଢ଼ତା ।
ନ ସୁଖଂ ନ ଚ ବା ଦୁଃଖମୁପଶାଂତସ୍ୟ ଯୋଗିନଃ ॥ 18-10 ॥

ସ୍ୱାରାଜ୍ୟେ ଭୈଷବୃତ୍ତୋ ଚ ଲାଭାଲାଭେ ଜନେ ବନେ ।
ନିର୍ବିକଳ୍ମସ୍ତଭାବସ୍ୟ ନ ବିଶେଷୋଽସ୍ତି ଯୋଗିନଃ ॥ 18-11 ॥

କ୍ୱ ଧର୍ମଃ କ୍ୱ ଚ ବା କାମଃ କ୍ୱ ଚାର୍ଯ୍ୟଃ କ୍ୱ ବିବେକିତା ।
ଇଦଂ କୃତମିଦଂ ନେତି ଦ୍ରଂହୈର୍ମୁକ୍ତସ୍ୟ ଯୋଗିନଃ ॥ 18-12 ॥

କୃତ୍ୟଂ କିମପି ନୈବାସ୍ତି ନ କାପି ହୃଦି ରଂଜନା ।
ୟଥା ଜୀବନମେବେହ ଜୀବନ୍ତୁକ୍ରସ୍ୟ ଯୋଗିନଃ ॥ 18-13 ॥

କ୍ୱ ମୋହଃ କ୍ୱ ଚ ବା ବିଶ୍ଵଂ କ୍ୱ ତଦ୍ ଧ୍ୟାନଂ କ୍ୱ ମୁକ୍ତତା ।
ସର୍ବସଂକଳ୍ମସୀମାୟାଂ ବିଶ୍ରାଂତସ୍ୟ ମହାତ୍ମନଃ ॥ 18-14 ॥

ଯେନ ବିଶ୍ଵମିଦଂ ଦୃଷ୍ଟଂ ସ ନାସ୍ତୀତି କରୋତୁ ବୈ ।
ନିର୍ବାସନଃ କିଂ କୁରୁତେ ପଶ୍ୟନ୍ନପି ନ ପଶ୍ୟତି ॥ 18-15 ॥

ଯେନ ଦୃଷ୍ଟଂ ପରଂ ବ୍ରହ୍ମ ସୋଽହଂ ବ୍ରହ୍ମେତି ଚିଂତୟେତ୍ ।
କିଂ ଚିଂତୟତି ନିଶ୍ଚିଂତୋ ଦ୍ଵିତୀୟଂ ଯୋ ନ ପଶ୍ୟତି ॥ 18-16 ॥

ଦୃଷ୍ଟୋ ଯେନାତ୍ମବିଶେଷପୋ ନିରୋଧଂ କୁରୁତେ ତ୍ରୟୌ ।
ଉଦାରସ୍ତୁ ନ ବିକ୍ଷିପ୍ତଃ ସାଧାଭାବାକ୍ରୋତି କିମ୍ ॥ 18-17 ॥

ଧୀରୋ ଲୋକବିପର୍ଯ୍ୟସ୍ତୋ ବର୍ତ୍ତମାନୋଽପି ଲୋକବତ୍ ।
ନ ସମାଧିଂ ନ ବିଶେଷଂ ନ ଲୋପଂ ସ୍ଵସ୍ୟ ପଶ୍ୟତି ॥ 18-18 ॥

ଭାବାଭାବବିହୀନୋ ଯସ୍ତସ୍ତୋ ନିର୍ବାସନୋ ବୁଧଃ ।
ନୈବ କିଂଚିକ୍ଳୂତଂ ତେନ ଲୋକଦୃଷ୍ଟ୍ୟା ବିକୁର୍ବତା ॥ 18-19 ॥

ପ୍ରବୃତ୍ତୋ ବା ନିବୃତ୍ତୋ ବା ନୈବ ଧୀରସ୍ୟ ଦୁର୍ଗ୍ରହଃ ।
ୟଦା ଯଜ୍ଞର୍ତ୍ତମାୟାତି ତକ୍ତଦ୍ୱା ତିଷ୍ଠତଃ ସୁଖମ୍ ॥ 18-20 ॥

ନିର୍ବାସନୋ ନିରାଲଂବଃ ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦୋ ମୁକ୍ତବଂଧନଃ ।
କ୍ଷିପ୍ତଃ ସଂସ୍କାରବାତେନ ତେଷ୍ଟତେ ଶୁଷ୍କପର୍ଣ୍ଣବତ୍ ॥ 18-21 ॥

ଅସଂସାରସ୍ୟ ତୁ କ୍ୱାପି ନ ହର୍ଷୋ ନ ବିଷାଦତା ।
ସ ଶୀତଲମନା ନିତ୍ୟଂ ବିଦେହ ଇବ ରାଜୟେ ॥ 18-22 ॥

କୁତ୍ରାପି ନ ଜିହ୍ୱାସାସ୍ତି ନାଶୋ ବାପି ନ କୁତ୍ରଚିତ୍ ।
ଆତ୍ମାରାମସ୍ୟ ଧୀରସ୍ୟ ଶୀତଲାଞ୍ଛତରାମ୍ବନଃ ॥ 18-23 ॥

ପ୍ରକୃତ୍ୟା ଶୂନ୍ୟଚିତ୍ତସ୍ୟ କୁର୍ବତୋଽସ୍ୟ ଯଦୃଚ୍ଛୟା ।
ପ୍ରାକୃତସ୍ୟେବ ଧୀରସ୍ୟ ନ ମାନୋ ନାବମାନତା ॥ 18-24 ॥

କୃତଂ ଦେହେନ କର୍ମେଦଂ ନ ମୟା ଶୁଦ୍ଧରୂପିଣା ।
ଇତି ଚିନ୍ତାନୁରୋଧୀ ଯଃ କୁର୍ବନ୍ନପି କରୋତି ନ ॥ 18-25 ॥

ଅତଦ୍ୱାଦୀବ କୁରୁତେ ନ ଭବେଦପି ବାଲିଶଃ ।
ଜୀବନ୍ମୁକ୍ତଃ ସୁଖୀ ଶ୍ରୀମାନ୍ ସଂସରନ୍ନପି ଶୋଭତେ ॥ 18-26 ॥

ନାନାବିଚାରସୁଶ୍ରାଂତୋ ଧୀରୋ ବିଶ୍ରାଂତିମାଗତଃ ।
ନ କଳ୍ମଷେ ନ ଜାନାତି ନ ଶରଣୋତି ନ ପଶ୍ୟତି ॥ 18-27 ॥

ଅସମାଧେରବିକ୍ଷେପାନ୍ ନ ମୁମୁକ୍ଷୁର୍ନ ଚେତରଃ ।
ନିଶ୍ଚିନ୍ତ୍ୟ କଳ୍ମିତଂ ପଶ୍ୟନ୍ ବ୍ରହ୍ମୈବାସ୍ତେ ମହାଶୟଃ ॥ 18-28 ॥

ୟସ୍ୟାଂତଃ ସ୍ୟାଦହଂକାରୋ ନ କରୋତି କରୋତି ସଃ ।
ନିରହଂକାରଧୀରେଣ ନ କିଂଚିଦକୃତଂ କୃତମ୍ ॥ 18-29 ॥

ନୋଦ୍ବିଗ୍ନଂ ନ ଚ ସଂତୁଷ୍ଟମକର୍ତ୍ତ୍ତ୍ବ ସ୍ବଦବର୍ଜିତମ୍ ।
ନିରାଶଂ ଗତସଂଦେହଂ ଚିତ୍ତଂ ମୁକ୍ତସ୍ୟ ରାଜତେ ॥ 18-30 ॥

ନିର୍ଧାତୁଂ ଚେଷ୍ଟିତୁଂ ବାପି ଯଜିତ୍ତଂ ନ ପ୍ରବର୍ତ୍ତତେ ।
ନିର୍ନିମିତ୍ତମିଦଂ କିଂତୁ ନିର୍ଧାୟେତି ବିଚେଷ୍ଟତେ ॥ 18-31 ॥

ତତ୍ତ୍ବଂ ଯଥାର୍ଥମାକର୍ଣ୍ୟ ମଂଦଃ ପ୍ରାପ୍ନୋତି ମୂଢତାମ୍ ।
ଅଥବା ଯାତି ସଂକୋଚମମୂଢ଼ଃ କୋଽପି ମୂଢବତ୍ ॥ 18-32 ॥

ଏକାଗ୍ରତା ନିରୋଧୋ ବା ମୂଢୈରଭ୍ୟସ୍ୟତେ ଭୃଶମ୍ ।
ଧୀରାଃ କୃତ୍ୟଂ ନ ପଶ୍ୟନ୍ତି ସୁପ୍ରବସ୍ତ୍ରପଦେ ସ୍ଥିତାଃ ॥ 18-33 ॥

ଅପ୍ରୟତ୍ନାତ୍ ପ୍ରୟତ୍ନାତ୍ ବା ମୂଢୋ ନାପ୍ନୋତି ନିର୍ଭୃତିମ୍ ।
ତତ୍ତ୍ବନିଶ୍ଚୟମାତ୍ରେଣ ପ୍ରାଜ୍ଞୋ ଭବତି ନିର୍ଭୃତଃ ॥ 18-34 ॥

ଶୁଦ୍ଧଂ ବୁଦ୍ଧଂ ପ୍ରିୟଂ ପୂର୍ଣ୍ଣଂ ନିଷ୍ପଦଂ ଚ ନିରାମୟମ୍ ।
ଆତ୍ମାନଂ ଚ ନ ଜାନନ୍ତି ତତ୍ରାଭ୍ୟାସପରା ଜନାଃ ॥ 18-35 ॥

ନାପ୍ନୋତି କର୍ମଣା ମୋକ୍ଷଂ ବିମୂଢୋଽଭ୍ୟାସରୂପିଣା ।
ଧନ୍ୟୋ ବିଜ୍ଞାନମାତ୍ରେଣ ମୁକ୍ତସ୍ତ୍ରିଷ୍ଟତ୍ୟବିକ୍ରିୟଃ ॥ 18-36 ॥

ମୂଢୋ ନାପ୍ନୋତି ତଦ୍ ବ୍ରହ୍ମ ଯତୋ ଭବିତୁମିଚ୍ଛତି ।
ଅନିଚ୍ଛନ୍ନପି ଧୀରୋ ହି ପରବ୍ରହ୍ମସ୍ବରୂପଭାକ୍ ॥ 18-37 ॥

ନିରାଧାରା ଗ୍ରହବ୍ୟଗ୍ରା ମୂଢ଼ାଃ ସଂସାରପୋଷକାଃ ।
ଏତସ୍ୟାନର୍ଥମୂଲସ୍ୟ ମୂଲଚ୍ଛେଦଃ କୃତୋ ବୁଧୈଃ ॥ 18-38 ॥

ନ ଶାଂତିଂ ଲଭତେ ମୂଢୋ ଯତଃ ଶମିତୁମିଚ୍ଛତି ।
ଧୀରସ୍ତତ୍ତ୍ବଂ ବିନିଶ୍ଚିତ୍ୟ ସର୍ବଦା ଶାଂତମାନସଃ ॥ 18-39 ॥

କ୍ରାମନୋ ଦର୍ଶନଂ ତସ୍ୟ ଯଦ୍ ଦୃଷ୍ଟମବଲଂବତେ ।
ଧୀରାସ୍ତ୍ରଂ ତଂ ନ ପଶ୍ୟଂତି ପଶ୍ୟଂତ୍ୟାତ୍ମାନମବ୍ୟୟମ୍ ॥ 18-40 ॥

କ୍ଳ ନିରୋଧୋ ବିମୂଢସ୍ୟ ଯୋ ନିର୍ବିଧଂ କରୋତି ବୈ ।
ସ୍ଵାରାମସୈ୍ୟବ ଧୀରସ୍ୟ ସର୍ବଦାସାବକୃତ୍ରିମଃ ॥ 18-41 ॥

ଭାବସ୍ୟ ଭାବକଃ କଶ୍ଚିନ୍ ନ କିଂଚିଦ୍ ଭାବକୋପରଃ ।
ଉଭୟାଭାବକଃ କଶ୍ଚିଦ୍ ଏବମେବ ନିରାକୁଲଃ ॥ 18-42 ॥

ଶୁଦ୍ଧମଦ୍ଭୟମାତ୍ମାନଂ ଭାବୟଂତି କୁବୁଦ୍ଧୟଃ ।
ନ ତୁ ଜାନଂତି ସଂମୋହାଦ୍ୟାବଜ୍ଞାବମନିର୍ଭୂତାଃ ॥ 18-43 ॥

ମୁମୁକ୍ଷୋର୍ବୁଦ୍ଧିରାଲଂବମଂତରେଣ ନ ବିଦ୍ୟତେ ।
ନିରାଲଂବୈବ ନିଷ୍ଳାମା ବୁଦ୍ଧିର୍ମୁକ୍ତସ୍ୟ ସର୍ବଦା ॥ 18-44 ॥

ବିଷୟଦ୍ଵୀପିନୋ ବୀକ୍ଷ୍ୟ ଚକିତାଃ ଶରଣାର୍ଥନଃ ।
ବିଶଂତି ଝଟିତି କ୍ରୋଡଂ ନିରୋଧୈକାଗ୍ରସିଦ୍ଧୟେ ॥ 18-45 ॥

ନିର୍ବାସନଂ ହରିଂ ଦୃଷ୍ଟ୍ଵା ଦୃଷ୍ଟଂ ବିଷୟଦଂତିନଃ ।
ପଲ୍ଲାୟଂତେ ନ ଶକ୍ରାସ୍ତେ ସେବଂତେ କୃତଚାଟବଃ ॥ 18-46 ॥

ନ ମୁକ୍ତିକାରିକାଂ ଧରେ ନିଃଶଂକୋ ଯୁକ୍ତମାନସଃ ।
ପଶ୍ୟନ୍ ଶରଣ୍ଡନ୍ ସ୍ଵଶନ୍ ଜିହ୍ଵନ୍ନଶ୍ଵନ୍ନାସ୍ତେ ଯଥାସୁଖମ୍ ॥ 18-47 ॥

ବସ୍ତୁଶ୍ରବଣମାତ୍ରେଣ ଶୁଦ୍ଧବୁଦ୍ଧିର୍ନିରାକୁଲଃ ।
ନୈବାଚାରମନାଚାରମୌଦାସ୍ୟଂ ବା ପ୍ରପଶ୍ୟତି ॥ 18-48 ॥

ଯଦା ଯଜ୍ଞର୍ତ୍ତମାୟାତି ତଦା ତଜ୍ଞୁରୁତେ ରଜୁଃ ।
ଶୁଭଂ ବାପ୍ୟଶୁଭଂ ବାପି ତସ୍ୟ ତେଷ୍ଟା ହି ବାଲବତ୍ ॥ 18-49 ॥

ସ୍ବାତଂତ୍ର୍ୟାସ୍ତୁଷମାପ୍ନୋତି ସ୍ବାତଂତ୍ର୍ୟାଲ୍ଲଭତେ ପରମ୍ ।
ସ୍ବାତଂତ୍ର୍ୟାନ୍ନିର୍ବୃତ୍ତିଂ ଗଚ୍ଛେସ୍ବାତଂତ୍ର୍ୟାତ୍ ପରମଂ ପଦମ୍ ॥ 18-50 ॥

ଅକର୍ତ୍ତୃତ୍ତମଭୋକ୍ତୁଃ ସ୍ବାମ୍ଭନୋ ମନ୍ୟତେ ଯଦା ।
ତଦା କ୍ଷୀଣା ଭବଂତ୍ୟେବ ସମସ୍ତାଶ୍ଚିତ୍ତବୃତ୍ତୟଃ ॥ 18-51 ॥

ଉଚ୍ଛ୍ଳେଷଲୀପ୍ୟକୃତିକା ସ୍ଥିତିର୍ଧୀରସ୍ୟ ରାଜତେ ।
ନ ତୁ ସସ୍ପୃହଚିତ୍ତସ୍ୟ ଶାଂତିର୍ମୂଢସ୍ୟ କୃତ୍ରିମା ॥ 18-52 ॥

ବିଲସଂତି ମହାଭୋଗୈର୍ବିଶଂତି ଗିରିଗହ୍ମରାନ୍ ।
ନିରସ୍ତକଲ୍ଲନା ଧୀରା ଅବଜା ମୁକ୍ତବୁଦ୍ଧୟଃ ॥ 18-53 ॥

ଶ୍ରୋତ୍ରିୟଂ ଦେବତାଂ ତୀର୍ଥମଂଗନାଂ ଭୂପତିଂ ପ୍ରିୟମ୍ ।
ଦୃଷ୍ଟ୍ବା ସଂପୂଜ୍ୟ ଧୀରସ୍ୟ ନ କାପି ହୃଦି ବାସନା ॥ 18-54 ॥

ଭୃତ୍ୟଃ ପୁତ୍ରୈଃ କଲତ୍ରୈଶ୍ଚ ଦୌହିତ୍ରୈଶ୍ଚାପି ଗୋତ୍ରଜୈଃ ।
ବିହସ୍ୟ ଧୃକ୍ତୋ ଯୋଗୀ ନ ଯାତି ବିକୃତିଂ ମନାକ୍ ॥ 18-55 ॥

ସଂତୁଷ୍ଟୋଽପି ନ ସଂତୁଷ୍ଟଃ ଖନ୍ନୋଽପି ନ ଚ ଖଦ୍ୟତେ ।
ତସ୍ୟାଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଦଶାଂ ତାଂ ତାଂ ତାଦୃଶା ଏବ ଜାନତେ ॥ 18-56 ॥

କର୍ତ୍ତବ୍ୟତୈବ ସଂସାରୋ ନ ତାଂ ପଶ୍ୟଂତି ସୁରୟଃ ।
ଶୂନ୍ୟାକାରା ନିରାକାରା ନିର୍ବିକାରା ନିରାମୟାଃ ॥ 18-57 ॥

ଅକୁର୍ବନ୍ନପି ସଂକ୍ଷୋଭାଦ୍ ବ୍ୟଗ୍ରଃ ସର୍ବତ୍ର ମୁଦଧୀଃ ।
କୁର୍ବନ୍ନପି ତୁ କୃତ୍ୟାନି କୁଶଲୋ ହି ନିରାକୁଲଃ ॥ 18-58 ॥

ସୁଖମାସ୍ତେ ସୁଖଂ ଶେତେ ସୁଖମାୟାତି ଯାତି ଚ ।
ସୁଖଂ ବକ୍ତି ସୁଖଂ ହୁଂକ୍ତେ ବ୍ୟବହାରେଽପି ଶାଂତଧୀଃ ॥ 18-59 ॥

ସ୍ୱଭାବାଦ୍ୟସ୍ୟ ନୈବାର୍ତ୍ତିଲୋକବଦ୍ ବ୍ୟବହାରିଣଃ ।
ମହାହ୍ୱଦ ଇବାକ୍ଷୋଭେଽଂ ଗତକ୍ଲେଶଃ ସୁଶୋଭତେ ॥ 18-60 ॥

ନିବୃତ୍ତିରପି ମୃଦସ୍ୟ ପ୍ରବୃତ୍ତି ରୂପଜାୟତେ ।
ପ୍ରବୃତ୍ତିରପି ଧୀରସ୍ୟ ନିବୃତ୍ତିଫଳଭାଗିନୀ ॥ 18-61 ॥

ପରିଗ୍ରହେଷୁ ବୈରାଗ୍ୟଂ ପ୍ରାୟୋ ମୃଦସ୍ୟ ଦୃଶ୍ୟତେ ।
ଦେହେ ବିଗଳିତାଶସ୍ୟ କ୍ୱ ରାଗଃ କ୍ୱ ବିରାଗତା ॥ 18-62 ॥

ଭାବନାଭାବନାସକ୍ରା ଦୃଷ୍ଟିର୍ମୃଦସ୍ୟ ସର୍ବଦା ।
ଭାବ୍ୟଭାବନୟା ସା ତୁ ସ୍ୱସ୍ଥସ୍ୟାଦୃଷ୍ଟିରୂପିଣୀ ॥ 18-63 ॥

ସର୍ବାରଂଭେଷୁ ନିଷ୍କାମୋ ଯୁଗ୍ମରେଦ୍ ବାଲବନ୍ ମୁନିଃ ।
ନ ଲେପସ୍ତସ୍ୟ ଶୁଦ୍ଧସ୍ୟ କ୍ରିୟମାଣେଽପି କର୍ମଣି ॥ 18-64 ॥

ସ ଏବ ଧନ୍ୟ ଆତ୍ମଜଃ ସର୍ବଭାବେଷୁ ଯଃ ସମଃ ।
ପଶ୍ୟନ୍ ଶରଣ୍ଡନ୍ ସ୍ମରନ୍ ଜିହ୍ୱନ୍ ଅଶ୍ନନ୍ନିସ୍ତର୍ଷମାନସଃ ॥ 18-65 ॥

କ୍ୱ ସଂସାରଃ କ୍ୱ ତାଭାସଃ କ୍ୱ ସାଧଂ କ୍ୱ ଚ ସାଧନମ୍ ।
ଆକାଶସ୍ୟେବ ଧୀରସ୍ୟ ନିର୍ବିକଳ୍ପସ୍ୟ ସର୍ବଦା ॥ 18-66 ॥

ସ ଜୟତ୍ୟର୍ଥସଂନ୍ୟାସୀ ପୂର୍ଣ୍ଣସ୍ୱରସବିଗ୍ରହଃ ।
ଅକୃତ୍ରିମୋଽନବଚ୍ଛିନ୍ନେ ସମାଧୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ବର୍ତ୍ତତେ ॥ 18-67 ॥

ବହୁନାତ୍ର କିମ୍ବଦନ୍ତେନ ଜ୍ଞାତତତ୍ତ୍ୱୋ ମହାଶୟଃ ।
ଭୋଗମୋକ୍ଷନିରାକାଂକ୍ଷୀ ସଦା ସର୍ବତ୍ର ନୀରସଃ ॥ 18-68 ॥

ମହଦାଦି ଜଗଦ୍ଭୈତଂ ନାମମାତ୍ରବିଜ୍ଞଂଭିତମ୍ ।
ବିହାୟ ଶୁଦ୍ଧବୋଧସ୍ୟ କିଂ କୃତ୍ୟମବଶିଷ୍ୟତେ ॥ 18-69 ॥

ଭ୍ରମଭୂତମିଦଂ ସର୍ବଂ କିଂଚିନ୍ନାସ୍ତୀତି ନିଶ୍ଚୟଃ ।
ଅଲକ୍ଷ୍ୟସ୍ମରଣଃ ଶୁଦ୍ଧଃ ସ୍ୱଭାବେନୈବ ଶାମ୍ୟତି ॥ 18-70 ॥

ଶୁଦ୍ଧସ୍ମରଣରୂପସ୍ୟ ଦୃଶ୍ୟଭାବମପଶ୍ୟତଃ ।
କ୍ୱ ବିଧୂଃ କ୍ୱ ଚ ବୈରାଗ୍ୟଂ କ୍ୱ ତ୍ୟାଗଃ କ୍ୱ ଶମୋଽପି ବା ॥ 18-71 ॥

ସ୍ମରତୋଽନନ୍ତରୂପେଣ ପ୍ରକୃତିଂ ଚ ନ ପଶ୍ୟତଃ ।
କ୍ୱ ବଂଧଃ କ୍ୱ ଚ ବା ମୋକ୍ଷଃ କ୍ୱ ହର୍ଷଃ କ୍ୱ ବିଷାଦିତା ॥ 18-72 ॥

ବୁଦ୍ଧିପର୍ଯ୍ୟନ୍ତସଂସାରେ ମାୟାମାତ୍ରଂ ବିବର୍ତ୍ତତେ ।
ନିର୍ମମୋ ନିରହଂକାରୋ ନିଷ୍କାମଃ ଶୋଭତେ ବୁଧଃ ॥ 18-73 ॥

ଅକ୍ଷୟଂ ଗତସଂତାପମାତ୍ମନଂ ପଶ୍ୟତୋ ମୁନେଃ ।
କ୍ୱ ବିଦ୍ୟା ଚ କ୍ୱ ବା ବିଶ୍ୱଂ କ୍ୱ ଦେହୋଽହଂ ମମେତି ବା ॥ 18-74 ॥

ନିରୋଧାଦୀନି କର୍ମାଣି ଜହାତି ଜତଧୀର୍ଯଦି ।
ମନୋରଥାନ୍ ପ୍ରଲୀପାଂଶୁ କର୍ତ୍ତୁମାପ୍ନୋତ୍ୟତତ୍ତ୍ୱଣାତ୍ ॥ 18-75 ॥

ମନ୍ଦଃ ଶୁଦ୍ଧାପି ତଦ୍ୱସ୍ତୁ ନ ଜହାତି ବିମୁଦ୍ଭତାମ୍ ।
ନିର୍ବିକଳ୍ମୋ ବହିର୍ଯନ୍ତ୍ରାଦନ୍ତର୍ବିଷୟଲୀଳସଃ ॥ 18-76 ॥

ଜ୍ଞାନାତ୍ ଗଲିତକର୍ମା ଯୋ ଲୋକଦୃଷ୍ଟ୍ୟାପି କର୍ମକୃତ୍ ।
ନାପ୍ନୋତ୍ୟବସରଂ କର୍ତ୍ତୁଂ ବକ୍ତୁମେବ ନ କିଂଚନ ॥ 18-77 ॥

କୁ ତମଃ କୁ ପ୍ରକାଶୋ ବା ହାନଂ କୁ ଚ ନ କିଂଚନ ।
ନିର୍ବିକାରସ୍ୟ ଧୀରସ୍ୟ ନିରାତଂକସ୍ୟ ସର୍ବଦା ॥ 18-78 ॥

କୁ ଧୈର୍ଯ୍ୟଂ କୁ ବିବେକିତ୍ତଂ କୁ ନିରାତଂକତାପି ବା ।
ଅନିର୍ବାଚ୍ୟସ୍ତଭାବସ୍ୟ ନିଃସ୍ତଭାବସ୍ୟ ଯୋଗିନଃ ॥ 18-79 ॥

ନ ସ୍ପର୍ଶୋ ନୈବ ନରକୋ ଜୀବନ୍ତୁକ୍ତିର୍ନ ଚୈବ ହି ।
ବହୁନାତ୍ର କିମୁକ୍ତେନ ଯୋଗଦୃଷ୍ଟ୍ୟା ନ କିଂଚନ ॥ 18-80 ॥

ନୈବ ପ୍ରାର୍ଥୟତେ ଲାଭଂ ନାଲାଭେନାନୁଶୋଚତି ।
ଧୀରସ୍ୟ ଶୀତଳଂ ଚିତ୍ତମମୃତେନୈବ ପୁରିତମ୍ ॥ 18-81 ॥

ନ ଶାଂତଂ ସ୍ରୌତି ନିଷ୍ଳାମୋ ନ ଦୁଷ୍ଟମପି ନିଂଦତି ।
ସମଦୁଃଖସୁଖସ୍ତପ୍ତଃ କିଂଚିତ୍ କୃତ୍ୟଂ ନ ପଶ୍ୟତି ॥ 18-82 ॥

ଧୀରୋ ନ ଦ୍ବେଷ୍ଟି ସଂସାରମାତ୍ମନଂ ନ ଦିଦୃକ୍ଷତି ।
ହର୍ଷାମର୍ଷବିନିର୍ମୁକ୍ତୋ ନ ମୃତୋ ନ ଚ ଜୀବତି ॥ 18-83 ॥

ନିଃସ୍ନେହଃ ପୁତ୍ରଦାରାଦୌ ନିଷ୍ଳାମୋ ବିଷୟେଷୁ ଚ ।
ନିଶ୍ଚିଂତଃ ସ୍ବଶରୀରେଽପି ନିରାଶଃ ଶୋଭତେ ବୁଧଃ ॥ 18-84 ॥

ଦୁଷ୍ଟଃ ସର୍ବତ୍ର ଧୀରସ୍ୟ ଯଥାପତିତବର୍ତ୍ତନଃ ।
ସ୍ବଚ୍ଛନ୍ଦଂ ଚରତୋ ଦେଶାନ୍ ଯତ୍ରସ୍ତମିତଶାୟିନଃ ॥ 18-85 ॥

ପତତୁଦେତୁ ବା ଦେହୋ ନାସ୍ୟ ଚିଂତା ମହାତ୍ମନଃ ।
ସ୍ତଭାବଭୂମିବିଶ୍ରାଂତିବିସ୍ତୃତାଶେଷସଂସୃତେଃ ॥ 18-86 ॥

ଅକିଂଚନଃ କାମଚାରୋ ନିର୍ଦ୍ଦମ୍ବଶ୍ଚିନ୍ନସଂଶୟଃ ।
ଅସକ୍ରୁଃ ସର୍ବଭାବେଷୁ କେବଲୋ ରମତେ ବୁଧଃ ॥ 18-87 ॥

ନିର୍ମମଃ ଶୋଭତେ ଧୀରଃ ସମଲୋଷ୍ଣାଶ୍ଳକାଂଚନଃ ।
ସୁଭିନ୍ନହୃଦୟଗ୍ରାଂଧୂର୍ବିନିର୍ଧୂତରଜସ୍ତମଃ ॥ 18-88 ॥

ସର୍ବତ୍ରାନବଧାନସ୍ୟ ନ କିଂଚିଦ୍ ବାସନା ହୃଦି ।
ମୁକ୍ତାମ୍ବନୋ ବିତୃପ୍ତସ୍ୟ ତୁଲନା କେନ ଜାୟତେ ॥ 18-89 ॥

ଜାନନ୍ନପି ନ ଜାନାତି ପଶ୍ୟନ୍ନପି ନ ପଶ୍ୟତି ।
ବୁଦନ୍ ଅପି ନ ଚ ବୁଦେ କୋଽନେ୍ୟା ନିର୍ବାସନାଦୃତେ ॥ 18-90 ॥

ଭିକ୍ଷୁର୍ବା ଭୁପତିର୍ବାପି ଯୋ ନିଷ୍ଣାମଃ ସ ଶୋଭତେ ।
ଭାବେଷୁ ଗଲିତା ଯସ୍ୟ ଶୋଭନାଶୋଭନା ମତିଃ ॥ 18-91 ॥

କ୍ୱ ସ୍ୱାଞ୍ଛଂଦ୍ୟଂ କ୍ୱ ସଂକୋଚଃ କ୍ୱ ବା ତତ୍ତ୍ୱବିନିଶ୍ଚୟଃ ।
ନିର୍ବ୍ୟାଜାର୍ଜବଭୂତସ୍ୟ ଚରିତାର୍ଥସ୍ୟ ଯୋଗିନଃ ॥ 18-92 ॥

ଆତ୍ମବିଶ୍ରାଂତିତୃପ୍ତେନ ନିରାଶେନ ଗତାର୍ତ୍ତିନା ।
ଅଂତର୍ଯ୍ୟାମିନୁଭୂୟେତ ତତ୍ କଥଂ କସ୍ୟ କଥ୍ୟତେ ॥ 18-93 ॥

ସୁପ୍ତୋଽପି ନ ସୁଷୁପ୍ତୌ ଚ ସ୍ୱପ୍ନୋଽପି ଶୟିତୋ ନ ଚ ।
ଜାଗରେଽପି ନ ଜାଗତି ଧୀରସ୍ତପ୍ତଃ ପଦେ ପଦେ ॥ 18-94 ॥

ଜଃ ସଚିଂତୋଽପି ନିଶ୍ଚିଂତଃ ସେଂଦ୍ରିୟୋଽପି ନିରିଂଦ୍ରିୟଃ ।
ସୁବୁଦ୍ଧିରପି ନିର୍ବୁଦ୍ଧିଃ ସାହଂକାରୋଽନହଂକୃତିଃ ॥ 18-95 ॥

ନ ସୁଖୀ ନ ଚ ବା ଦୁଃଖୀ ନ ବିରକ୍ତୋ ନ ସଂଗବାନ୍ ।
ନ ମୁମୁକ୍ଷୁର୍ନ ବା ମୁକ୍ତା ନ କିଂଚିନ୍ନ ଚ କିଂଚନ ॥ 18-96 ॥

ବିଶେଷେଽପି ନ ବିକ୍ଷିପ୍ତଃ ସମାଧୌ ନ ସମାଧୁମାନ୍ ।
ଜାତେଽପି ନ ଜତୋ ଧନ୍ୟଃ ପାଂତିତେଽପି ନ ପଂତିତଃ ॥ 18-97 ॥

ମୁକ୍ତୋ ଯଥାସ୍ଥିତିସ୍ପନ୍ନଃ କୃତକର୍ତ୍ତବ୍ୟନିର୍ଭୃତଃ ।
ସମଃ ସର୍ବତ୍ର ବୈତୃଷ୍ଣ୍ୟାନ୍ ସ୍ମରତ୍ୟକୃତଂ କୃତମ୍ ॥ 18-98 ॥

ନ ପ୍ରୀୟତେ ବଂଦ୍ୟମାନୋ ନିଂଦ୍ୟମାନୋ ନ କ୍ରୁଦ୍ୟତି ।
ନୈବୋଦ୍ବିଜତି ମରଣେ ଜୀବନେ ନାଭିନଂଦତି ॥ 18-99 ॥

ନ ଧାବତି ଜନାକୀର୍ଣ୍ଣଂ ନାରଣ୍ୟମୁପଶାଂତଧୀଃ ।
ୟଥାତଥା ଯତ୍ରତତ୍ର ସମ ଏବାବତିଷ୍ଠତେ ॥ 18-100 ॥

ଅଷ୍ଟାବକ୍ର ଗୀତା ନବଦଶୋଧ୍ୟାୟଃ

ଜନକ ଭବାତ ॥

ତତ୍ତ୍ୱବିଜ୍ଞାନସଂଦଂଶମାଦାୟ ହୃଦୟୋଦରାତ୍ ।
ନାନାବିଧପରାମର୍ଶଶଲ୍ୟୋଦ୍ଧାରଃ କୃତୋ ମୟା ॥ 19-1 ॥

କ୍ର ଧର୍ମଃ କ୍ର ଚ ବା କାମଃ କ୍ର ଚାର୍ଯ୍ୟଃ କ୍ର ବିବେକିତା ।
କ୍ର ଦ୍ୱୈତଂ କ୍ର ଚ ବାଃଦ୍ୱୈତଂ ସ୍ୱମହିମ୍ନି ସ୍ଥିତସ୍ୟ ମେ ॥ 19-2 ॥

କ୍ର ଭୂତଂ କ୍ର ଭବିଷ୍ୟଦ୍ ବା ବର୍ତ୍ତମାନମପି କ୍ର ବା ।
କ୍ର ଦେଶଃ କ୍ର ଚ ବା ନିତ୍ୟଂ ସ୍ୱମହିମ୍ନି ସ୍ଥିତସ୍ୟ ମେ ॥ 19-3 ॥

କ୍ର ଚାତ୍ମା କ୍ର ଚ ବାନାତ୍ମା କ୍ର ଶୁଭଂ କ୍ରାଶୁଭଂ ଯଥା ।
କ୍ର ଚିନ୍ତା କ୍ର ଚ ବାଚିନ୍ତା ସ୍ୱମହିମ୍ନି ସ୍ଥିତସ୍ୟ ମେ ॥ 19-4 ॥

କ୍ର ସ୍ୱପ୍ନଃ କ୍ର ସୁଷୁପ୍ତିର୍ବା କ୍ର ଚ ଜାଗରଣଂ ତଥା ।
କ୍ର ତୁରୀୟଂ ଭୟଂ ବାପି ସ୍ୱମହିମ୍ନି ସ୍ଥିତସ୍ୟ ମେ ॥ 19-5 ॥

କ୍ର ଦୂରଂ କ୍ର ସମୀପଂ ବା ବାହ୍ୟଂ କ୍ରାଭ୍ୟନ୍ତରଂ କ୍ର ବା ।
କ୍ର ସ୍ଥୂଳଂ କ୍ର ଚ ବା ସୂକ୍ଷ୍ମଂ ସ୍ୱମହିମ୍ନି ସ୍ଥିତସ୍ୟ ମେ ॥ 19-6 ॥

କ୍ର ମୃତ୍ୟୁର୍ଜୀବିତଂ ବା କ୍ର ଲୋକାଃ କ୍ରାସ୍ୟ କ୍ର ଲୌକିକମ୍ ।
କ୍ର ଲୟଃ କ୍ର ସମାଧୂର୍ବା ସ୍ୱମହିମ୍ନି ସ୍ଥିତସ୍ୟ ମେ ॥ 19-7 ॥

ଅଲଂ ତ୍ରିବର୍ଗକଥୟା ଯୋଗସ୍ୟ କଥୟାପ୍ୟଲମ୍ ।
ଅଲଂ ବିଜ୍ଞାନକଥୟା ବିଶ୍ରାନ୍ତସ୍ୟ ମମାତ୍ମନି ॥ 19-8 ॥

ଅଷ୍ଟାବକ୍ତ୍ର ଗୀତା ବିଂଶତିତମୋଽଧ୍ୟାୟଃ

ଜନକ ଉବାଚ ॥

କ୍ରୁରତାନି କ୍ରୁ ଦେହୋ ବା କ୍ରେନ୍ଦ୍ରିୟାଣି କ୍ରୁ ବା ମନଃ ।
କ୍ରୁ ଶୂନ୍ୟଂ କ୍ରୁ ଚ ନୈରାଶ୍ୟଂ ମସ୍ତୁରୂପେ ନିରଂଜନେ ॥ 20-1 ॥

କ୍ରୁ ଶାସ୍ତ୍ରଂ କ୍ରାମୁବିଜ୍ଞାନଂ କ୍ରୁ ବା ନିର୍ବିଷୟଂ ମନଃ ।
କ୍ରୁ ତୃପ୍ତିଃ କ୍ରୁ ବିତୃଷ୍ଣାତ୍ତଂ ଗତତ୍ତଂଦ୍ରବ୍ୟ ମେ ସଦା ॥ 20-2 ॥

କ୍ରୁ ବିଦ୍ୟା କ୍ରୁ ଚ ବାବିଦ୍ୟା କ୍ରାହଂ କ୍ରେଦଂ ମମ କ୍ରୁ ବା ।
କ୍ରୁ ବଂଧୁ କ୍ରୁ ଚ ବା ମୋକ୍ଷଃ ସ୍ୱରୂପସ୍ୟ କ୍ରୁ ରୂପିତା ॥ 20-3 ॥

କ୍ରୁ ପ୍ରାରବ୍ଧାନି କର୍ମାଣି ଜୀବନ୍ମୁକ୍ତିରପି କ୍ରୁ ବା ।
କ୍ରୁ ତଦ୍ ବିଦେହକୈବଲ୍ୟଂ ନିର୍ବିଶେଷସ୍ୟ ସର୍ବଦା ॥ 20-4 ॥

କ୍ରୁ କର୍ତ୍ତା କ୍ରୁ ଚ ବା ଭୋକ୍ତା ନିଷ୍କ୍ରିୟଂ ସ୍ମରଣଂ କ୍ରୁ ବା ।
କ୍ରାପରୋକ୍ଷଂ ଫଳଂ ବା କ୍ରୁ ନିଃସ୍ୱଭାବସ୍ୟ ମେ ସଦା ॥ 20-5 ॥

କ୍ରୁ ଲୋକଂ କ୍ରୁ ମୁମୁକ୍ଷୁର୍ବା କ୍ରୁ ଯୋଗୀ ଜ୍ଞାନବାନ୍ କ୍ରୁ ବା ।
କ୍ରୁ ବନ୍ଧଃ କ୍ରୁ ଚ ବା ମୁକ୍ତଃ ସ୍ୱସ୍ୱରୂପେହମଦ୍ରୁୟେ ॥ 20-6 ॥

କ୍ରୁ ସୃଷ୍ଟିଃ କ୍ରୁ ଚ ସଂହାରଃ କ୍ରୁ ସାଧଂ କ୍ରୁ ଚ ସାଧନମ୍ ।
କ୍ରୁ ସାଧକଃ କ୍ରୁ ସିଦ୍ଧିର୍ବା ସ୍ୱସ୍ୱରୂପେହମଦ୍ରୁୟେ ॥ 20-7 ॥

କ୍ରୁ ପ୍ରମାତା ପ୍ରମାଣଂ ବା କ୍ରୁ ପ୍ରମେୟଂ କ୍ରୁ ଚ ପ୍ରମା ।
କ୍ରୁ କିଂଚିଦ୍ କ୍ରୁ ନ କିଂଚିଦ୍ ବା ସର୍ବଦା ବିମଲସ୍ୟ ମେ ॥ 20-8 ॥

କ୍ରୁ ବିକ୍ଷେପଃ କ୍ରୁ ଚୈକାଗ୍ର୍ୟଂ କ୍ରୁ ନିର୍ବୋଧଃ କ୍ରୁ ମୂଢତା ।
କ୍ରୁ ହର୍ଷଃ କ୍ରୁ ବିଷାଦୋ ବା ସର୍ବଦା ନିଷ୍କ୍ରିୟସ୍ୟ ମେ ॥ 20-9 ॥

କୁ ଚୈଷ ବ୍ୟବହାରୋ ବା କୁ ଚ ସା ପରମାର୍ଥତା ।
କୁ ସୁଖଂ କୁ ଚ ବା ଦୁଃଖଂ ନିର୍ଦ୍ଦିମର୍ଣସ୍ୟ ମେ ସଦା ॥ 20-10 ॥

କୁ ମାୟା କୁ ଚ ସଂସାରଃ କୁ ପ୍ରୀତିର୍ବିରତିଃ କୁ ବା ।
କୁ ଜୀବଃ କୁ ଚ ତଦ୍ରୁଦ୍ଧ ସର୍ବଦା ବିମଲସ୍ୟ ମେ ॥ 20-11 ॥

କୁ ପ୍ରବୃତ୍ତିର୍ନିର୍ବୃତ୍ତିର୍ବା କୁ ମୁକ୍ତିଃ କୁ ଚ ବଂଧନମ୍ ।
କୁଟସ୍ଥନିର୍ବିଭାଗସ୍ୟ ସ୍ୱସ୍ଥସ୍ୟ ମମ ସର୍ବଦା ॥ 20-12 ॥

କ୍ରୋଧଦେଶଃ କୁ ବା ଶାସ୍ତ୍ରଂ କୁ ଶିଷ୍ୟଃ କୁ ଚ ବା ଗୁରୁଃ ।
କୁ ଚାସ୍ତି ପୁରୁଷାର୍ଥୋ ବା ନିରୁପାଧେଃ ଶିବସ୍ୟ ମେ ॥ 20-13 ॥

କୁ ଚାସ୍ତି କୁ ଚ ବା ନାସ୍ତି କ୍ୱାସ୍ତି ଚୈକଂ କୁ ଚ ଦ୍ୱୟମ୍ ।
ବହୁନାତ୍ର କିମୁକ୍ତେନ କିଂଚିନ୍ନୋଽଭିଷ୍ଟତେ ମମ ॥ 20-14 ॥

ଇତି ଅଷ୍ଟାବକ୍ରଗୀତା ସମାପ୍ତା ।
॥ ଓଂ ଚତୁର୍ଥଃ ॥